

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AARSSKRIFT

FOR

HERLUFSHOLM

1936

AARSSKRIFT

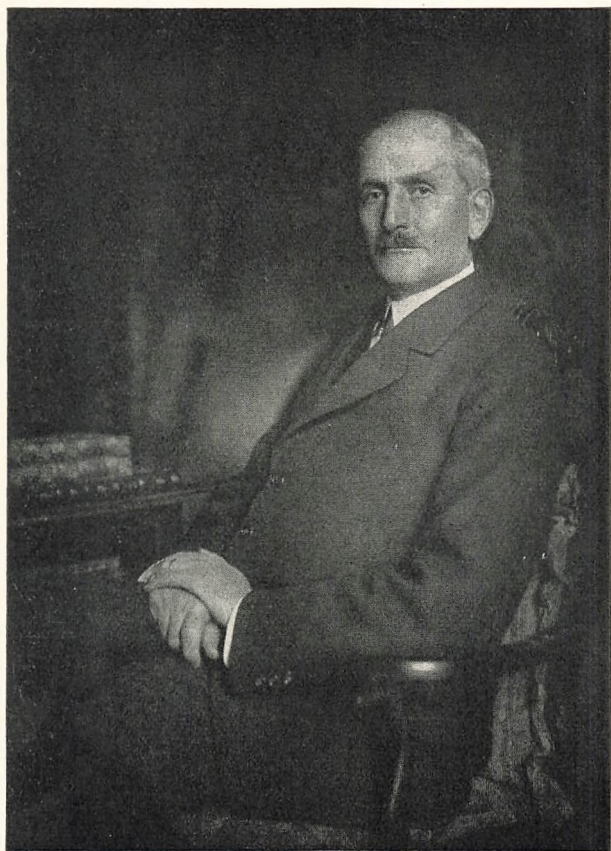
FOR

HERLUFSHOLM

1936

AARSBERETNING FOR SKOLEAARET 1935—36
VED REKTOR O. FRIIS HANSEN

NÆSTVED
N. P. CHRISTENSENS BOGTRYKKERI
1936

Rosenkrantz

Lensbaron Hans Rosenkrantz

Forstander for Herlufsholm 1927—36

* 3. Februar 1870 — † 27. Januar 1936.

Den 27. Januar, umiddelbart efter Budskabet om Forstanderens, Lensbaron Rosenkrantz' Død var naaet til Herlufsholm, sammenkaldtes Lærere og Disciple paa Læsesalen, og efter Afsyngelsen af „Alt staar i Guds Faderhaand“ overbragte Rektor Skolen det sørgelige Budskab med følgende Ord:

„Medens vi har sunget denne Salme, er Flaget hejst paa halv Stang nede paa Flagbastionen, fordi Skolens Forstander er død.

Selv om Lensbaron Rosenkrantz har været syg i nogen Tid, nærede vi alle de bedste Forhaabninger om, at han skulde komme sig. Han syntes at være i god Bedring, og baade for hans nærmeste og Skolen er Døden kommet pludselig og overraskende.

For jer, for den enkelte Discipel, betyder dette Budskab maaske ikke saa meget. I er kun sjældent kommet i direkte Berøring med Forstanderen. Men vi, der er kommet i direkte Berøring med ham, griber dybt af Meddelelsen, og det er svært at finde Ord, der kan give Udtryk for vore Tanker og Følelser.

Os bringer hans Død et personligt Tab, et personligt Savn.

Han var en Adelsmand i Ordets oprindeligste og fuldeste Forstand, d. v. s. en Mand, der er ædel i Tanke, Ord og Handling, en Mand af stort personligt Værd.

Trollemorgen fremdrog Dr. Ødum i sin Tale Herluf Trolles Valgsprog: Alting kommer fra Gud: Livet og Døden, Rigdom og Armod. Disse Ord giver Udtryk for en Livserfaring og Overbevisning, der ogsaa var Lensbaron Rosenkrantz', og de giver Udtryk for det Grundlag, han levede sit Liv paa. Og i denne hans kristne Tro ligger der Trøst for hans Efterladte.

Saadan er det, Forstanderens Billede tegner sig for os, der kendte ham personligt.

For Flertallet af jer Disciple har han staaet som Skolens øverste Myndighed, men vel nok noget fjernt; ikke desto mindre ved jeg, at han følte for Disciplene og fulgte jer med Interesse og Kærlighed. Han spurgte til de enkelte, han kendte, og hørte interesseret paa, naar jeg fortalte et eller andet om den enkelte Discipel, og han fulgte alles Velfærd med den største Interesse.

Baronesse Rosenkrantz sagde engang til mig, at de mange Hverv, Forstanderen havde, varetog han nidkært, men det, der i særlig Grad havde hans Hjerte, var Herlufsholm, som han omfattede med den allerstørste Kærlighed, og han følte det som en stor Lettelse, da han i Fjor kunde forlade Nationalbanken, fordi han saa kunde faa mere Tid til at være paa Herlufsholm og beskæftige sig med Herlufsholms Anliggender. Han elskede Stedet og var levende interesseret i Restaureringsarbejderne hernede og i at gøre Herlufsholm saa smuk som muligt.

Og han elskede Disciplene, og jeres Optragelse og Sundhed laa ham paa Hjerte, og han ønskede at gøre de ydre Kaar, I lever under, saa gode som muligt, og var stærkt optaget af at faa dem forbedret gennem

de nye Byggeplaner og derved ogsaa udstrække de Goder, I nyder, til flere. Alt det laa ham personligt paa Sinde, og I har Grund til personligt at føle jer i Taknemmelighedsgæld til den Mand.

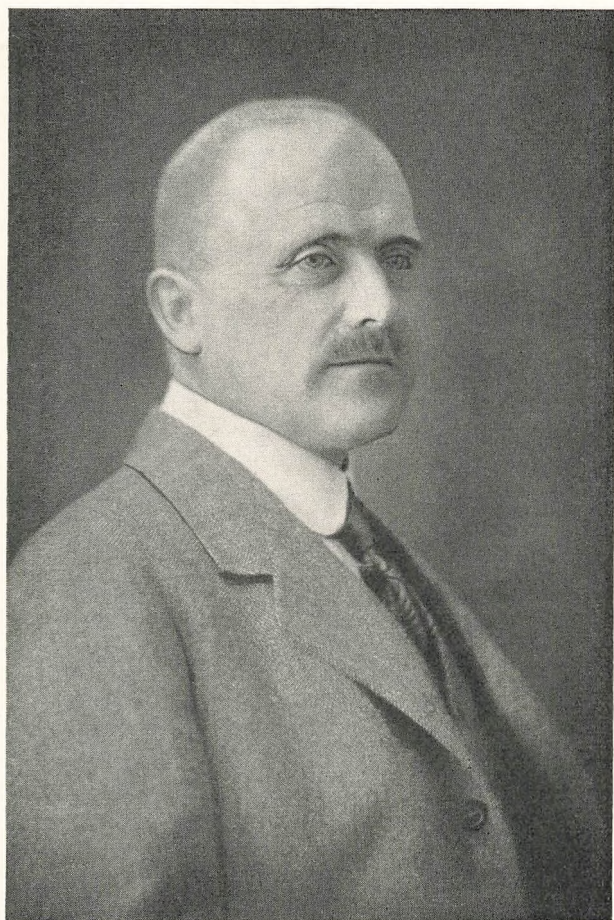
Han var en dygtig Administrator, der varetog Stiftelsens Interesser med Omhu og Nidkærhed, og takket være hans Klogskab og Indsigt paa disse Omraader er vor Økonomi blevet konsolideret og forbedret under hans Styre, saaledes at vi kan gaa i Gang med at bringe de Planer til Udførelse, der blev givet Meddelelse om ved Jubilæet, og som han saa stærkt ønskede fremmet.

Han Indsats som Forstander for Herlufsholm Skole og Gods har været en saadan, at han vil mindes som en Forstander, der paa alle Omraader har fremmet Herlufsholms Vel med stor Forstaaelse og Dygtighed, og som saadan skal hans Minde blive bevaret hernede.

Ære være Forstanderens Minde!“

Denne lille Højtidelighed sluttede med „Den store Mester kommer“, hvorefter enhver stille gik til sit.

Den 31. Januar fandt Jordfæstelsen Sted fra Holmens Kirke, der var meget smukt pyntet. Blandt de mange Dekorationer fandtes ogsaa Kranse fra Herlufsholm Stiftelse, dens Embedsmænd, Disciplene samt fra Herlovianersamfundet. I det store Følge var foruden Rektor og en Del af Lærerkollegiet Rektor Krarup og mange gamle Herlovianere. Herlufsholms Sognepræst, Pastor Hee Andersen, gav en smuk Karakteristik af afdødes Personlighed og Betydning for Skolen. Et Kor af Disciplene sang under Organist Gades Ledelse Herluf Trolle Te Deum-et, og Disciple af VII Klasse bar Kisten ud af Kirken.

Andromeda

Greve Ernst Moltke.

Forstander for Herlufsholm fra 1936.

Under 1. Februar 1936 udnævnte Hs. Maj. Kongen Sparekasseinspektør Ernst Greve Moltke til Forstander for Herlufsholm Skole og Gods, og den 12. Februar fandt Indsættelsen af den nye Skoleherre Sted, efter at han først paa Godskontoret med Bistand af Stiftelsens Embedsmænd og i Overværelse af Departementschef Fr. V. Petersen og Ekspeditionssekretær Holck fra Statsministeriet havde gennemgaaet Stiftelsens Regnskaber og Aktivbeholdning. Klokkeren fem samledes Skolens Disciple, Lærere og Embedsmænd og en Række Gæster paa Festsalen, og efter af Disciplene som Indledning havde sunget den 100. Salme Kyrie eleison og „Op alle, som paa Jorden bo“, talte Rektor:

„Naar vi samles her idag til Forstanderens Indsættelse, falder det naturligt, at vore Tanker først dvæler ved den afdøde Forstander.

Han var et helstøbt og fint Menneske, noget tilbageholdende af Væsen og Natur, men var man først kommet i personlig Berøring med ham, lærte man snart at vurdere hans rige Personlighed.

Han nærede en stor Kærlighed til Herlufsholm og omfattede Stedet og alle, som bor hernede, med oprigtig Interesse. Han vilde gerne give Skolen de bedste

Kaar at arbejde under, saalededes at den, baade hvad det ydre, bygningsmæssige, og det indre, undervisnings- og opdragelsesmæssige, angaar, fuldt ud kan staa paa Højde med Skoler af lignende Art baade i Ind- og Udlandet.

Med Henblik herpaa er i hans Forstandertid vigtige Arbejder blevet gennemført, her maa først og fremmest nævnes: Gymnastikhuset og Sportspladsen, og andre er blevet planlagt, her tænker jeg paa de forestaaende store Bygge- og Moderniseringsplaner, hvortil Initiativet er hans, og som han omfattede med den største Interesse, og til hvis Paabegyndelse han gav Hjemmel i Forstanderresolutionen af 29. November 1935.

Han var en dygtig Administrator, og det skyldes hans, saavel som hans Forgængeres, indsigtsfulde Forvaltning, at de forestaaende Arbejder kan bringes til Udførelse.

Han var en Mand, der ved hele sin ydre Fremtræden var vel egnet til at opfylde Stillingens repræsentative Forpligtelser overfor Offentligheden. Og saaledes saa vi ham sidst hernede, da han saa smukt og stilfuldt varetog Værtspligterne ved 800 Aars Jubilæet.

Og som den repræsentative Personlighed, den dygtige Administrator, det fine Menneske med den store Kærlighed til Herlufsholm vil han blive mindet hernede.

Ære være Lensbaron Rosenkrantz' Minde!

Ved sidste Forstanderskifte optrak min Forgænger, Rektor Krarup, nogle Linier for Forstanderstillingens Betydning og Competence, da disse stadig har Gyldighed, og da mange af de Tilstedeværende har hørt dem, og enhver anden kan finde dem i „Herlovianeren“s Referat, skal jeg ikke komme ind paa dette Emne.

Jeg vil derimod gerne sige et Par Ord om, hvad der kræves for at blive Forstander paa Herlufsholm,

idet der synes at herske nogen Uklarhed paa dette Punkt.

Spørgsmaalet har været brændende ved flere Forstander-Udnævnelser, ogsaa ved den sidste. I den Anledning har Departementschef Petersen i Statsministeriet paany undersøgt de foreliggende Akter, og jeg kan ganske følge hans Argumentation og tiltræde hans Konklusioner, der forhaabentlig vil sætte Punktum for videre Diskussion af Spørgsmaalet.

Herluf Trolles og Birgitte Gøyes Fundats af 1565 beder „Danmarck Riigess Raadt“ om at „tillschicke en gudtfrøctig og wellbeshiedenn Adellsmandt, att were Forstandere“, medens Ønsket om, at Forstanderen skal være „af Hendes Hosbondes eller hendes Slægt“, først stammer fra en Anmodning, hun ved sin Fratreden som Forstanderinde 1567 rettede til Rigsraadet. Dette Tillæg til Fundatsen er ikke som Fundatsen selv kongelig konfirmeret, og da man intet kender til Rigsraadets Svar herpaa, staar Henstillingen alene paa hendes Regning og kan kun siges at være af secundær Betydning, medens selve Fundatsen er det primære og afgørende.

Hertil kommer yderligere, at Begrebet „Slægt“ efter Datidens Sprogbrug kun omfatter Agnater eller Bærerne af det egentlige Familienavn. Denne Opfattelse er knæsat i kgl. Reskript af 18. Januar 1732, hvori det siges, at der nu ingen findes af Familien.

Man vil saaledes fremtidig ganske kunne se bort fra Spørgsmaalet om Blodbeslægtethed med de to Stiftere og kunne holde sig til den Aandsbeslægtethed, der ligger i Begrebet „En gudtfrøctig og wellbeshiedenn Adellsmandt“. Statsministeren har fortolket Udtrykket som „en oprigtig Kristen og vel egnet Adelsmand“, hvilket i vort Sprogbrug ganske dækker Fundatsen Ord.

Enhver, der kender Grev Moltke personlig, vil vide,

at han opfylder den første Betingelse, og enhver, der kender hans Arbejde, ved, at han fyldestgør den sidste.

Som cand. jur. og skolet indenfor den røde Bygnings Mure er vor nye Forstander fortrolig med Centraladministrationen, som Sparekasseinspektør har han ganske særlige Forudsætninger for at kunne bestyre Stiftelsens Midler, som Formand for Diakonissestiftelsens Bestyrelse er han kendt med Ledelsen af en offentlig Institution, og som Bestyrelsesmedlem af Østersøgades Gymnasium er han paa Forhaand inde i Skolespørgsmaal, som han forøvrigt ogsaa kender til fra sine Forbindelser med Handelsskoler i sin Ministerialtid.

Sidst, men ikke mindst, har Grev Moltke som gammel Herlovianer det intimeste Førstehaandskendskab til Herlufsholm og Herlovianeres Tankegang og den gamle Discipels Kærlighed til sin Skole, hvorfor han da ogsaa trods meget andet Arbejde ikke har villet sige nej til at overtage Forstanderskabet for Herlufsholm. Derved har Skolen faaet en af „Herlufs Sønner“ til Skoleherre — mærkværdigvis for første Gang i Skolens Historie — og da Herluf Trolle som bekendt ingen kødelige Sønner efterlod sig, har man Lov til at mene, at Ønsket om, at Forstanderen skulde være af Herluf Trolles Slægt, paa denne Vis er sket Fyldest ogsaa i dette Tilfælde.

De kan af dette slutte, Grev Moltke, at vi med Tryghed og store Forventninger ser hen til Dem som vor nye Forstander, og jeg kan paa Disciplenes og Kollegers saavel som de øvrige af Stiftelsens Embedsmænds og Funktionærers Vegne byde Dem Velkommen hernede og ønske Guds Velsignelse over Deres Virke.“

Efter Afsyngelse af „Vort Hjem, du danske Jord“ besteg den nye Forstander Talerstolen og holdt, efter at have oplæst den ggl. Udnævnelse, følgende Tale:

„I Henhold til den mig af Hs. Maj. Kongen saa-

ledes meddelte Udnævnelse og efter at have gennemgaaet de Skolen tilhørende Aktiver, som jeg har befundet i behørig Orden, overtager jeg Forstanderskabet for Herlufsholm Skole og Gods.

Jeg bringer min Tak for det hjertelige Velkommen, som Rektor paa Skolens Vegne nu bragte mig.

Uvilkaarligt gaar Tanken tilbage til den Række af fremragende og ædle Mænd, der tidligere har indehaft dette Hverv. Jeg tænker i stor Ærbødighed paa den Gerning, de har øvet til Fremme af Skolens Tarv, og i særlig Grad gaar mine Tanker i Dag til min fornylig afdøde Forgænger, Lensbaron Hans Rosenkrantz, om hvis Dygtighed og Kærlighed til Skolen der foreligger saa mange Vidnesbyrd.

Ved min Udnævnelse er jeg paany blevet knyttet til min gamle Skole. Den Opgave, der er mig paalagt, er angivet i det kongelige Beskikkelsesbrev: Jeg skal lade det være mig magtpaaliggende med Nidkærlighed at bestyre denne Stiftelse til Gavn for samme og til Opnaaelse af Stifternes ædle Hensigter. Hvad disse Hensigter har været, kan jeg ikke være i Tvivl om.

Herluf Trolle og Birgitte Gøye har villet, at her skulde være et Sted, hvor dansk Ungdom under sunde Forhold skulde uddannes til at blive gode og dygtige danske Mænd. De Krav, som stilles, for at dette Maal kan opnaas, maa og skal til enhver Tid opfyldes. Tiderne skifter og har paa mange Maader en ganske anden Karakter end i det 16. Aarhundrede paa Stifternes Tid — Opfattelsen af, hvad en ret Uddannelse fordrer, skifter; og det maa være Skolens Opgave — den maa sætte en Ære i — at følge med Tiden, i ingen Henseende at staa tilbage, den maa være i forreste Linie med Hensyn til, hvad en Skole kundskabsmæssigt kan præstere. Skolen maa være i Kontakt med det pulserende Liv, aldrig være udenfor det. Det, der

er Herlufsholms Ynde og noget af dens Særpræg: det fornemt tilbagetrukne, Samfundet lidt borte fra Alfarvej, *kan* blive en Fare, hvis det medfører, at Skolen kommer lidt paa Afstand fra Tidens Krav — en Fare, som man maa se i Øjnene og modarbejde.

Men som det vil være i Stifternes Aand at holde Skolen paa Højde med Tidens Krav, vil det ogsaa være det at værne om alt det bedste fra Fædrene nedarvede. Vor gamle Skole har ogsaa gjort det — har værnet om sine Traditioner, dem som vi alle elsker, og som griber os om Hjertet, naar vi møder dem paany. En Kostskole kan ogsaa have slette Traditioner — for saadanne, om de findes, er der kun at ønske, at de maa dø. Men alle de lyse og glade Traditioner, det særlige Herlovianersprog, det gode Kammeratskab, de aarlig tilbagevendende Fester, blandt hvilke Fugleskydningen indtager sin Særstilling med Dagens nøje udformede Program — de er med til at præge Skolelivet og øver ogsaa sin Indflydelse paa vort Sind. Men endnu dybere griber dog de højtidsfulde Traditioner os. I vil aldrig, mine unge Kammerater, saa lidt som jeg, glemme Trolledags-Morgen i Kirken — det skulde gaa mærkelig til, om Klengen af Bønnen til Gud den Dag:

Lær os at vorde Mænd som han
til Hæder for vort Fædreland

nogensinde helt skulde forstumme senere hen i jeres Liv. Og I er paa mærkelig og højtidsfuld Maade i daglig Kontakt med Danmarks Historie gennem 800 Aar — og ikke den ringeste. I blev paa særlig Maade mindet om den ved Festen den 29. November i Fjor. Men den taler til jer hver Dag. Kirken og de gamle Klosterhvælvinger, Herlufs og Birgittes Billeder og Sarkofag minder og maner, mere end I maaske selv ved af. Det vilde ikke være rimeligt, om Tanken herpaa

altid var fremme i en Drengs tit flygtige Sind. Men mange Gange, ham selv ubevidst, øver Fortidens store Minder sin Indflydelse paa ham, og vi gør alle vel i fra Tid til anden at standse og lytte til deres Tale.

Hvad var Stifternes Hensigt? Hvad ønskede de for den Ungdom, der skulde have til Huse her? Det kan i Grunden siges i to Ord: *Fædrelandssind* — *Gudsfrygt*. Der er mangfoldige Maader, paa hvilke man kan tjene sit Land, og paa et Sted som dette med dets udpræget danske Natur, med Aaen og Skovene, skulde det ikke være svært at forstaa noget af, hvor dyrebart det Land er, som vi kalder vort. I kan forberede jer til at tjene vort Land ved at bruge Tiden godt, saa I bliver dygtige, i Stand til at tage jeres Tørn, naar Tiden kommer. I forbereder jer til at tjene vort Land ved at opøve jeres Karakter i alt, hvad der er godt, ved at lukke jeres Øjne og Sind op for, at der er Værdier her i Livet, som det er værd at sætte noget ind for, selv om det for Alvor skulde koste.

Gudsfrygt kendetegnede Stifterne og deres Gerning. „Gudsfrygt styrker Rigerne“ — saaledes lød en af de gamle Kongers Valgsprog — ja, og Gudsfrygt styrker en Skole og Menneskelivet — Gud mægter at gøre et svagt og ringe Menneske stærkt og helstøbt. Maatte Skolen og alle vi, der er knyttede til den, være under hans naadige Førerskab!

Jeg er ikke i Tvivl om, hvad der var Stifternes ædle Hensigt, og kan intet bedre ønske, véd intet bedre at arbejde for, end at den i de kommende Aar maa blive virkeliggjort — til Guds Ære, til Gavn for Skolens Ungdom og derigennem for Danmark.“

Efter Talen sang Forsamlingen „Mægtigste Kriste“, hvorpaa man begav sig ind i Forstanderlejligheden, hvor de Tilstedeværende blev forestillet for Forstanderen.

Festmiddagen for Gæsterne og Disciplene fandt derpaa Sted i Skolens Spisesal. Rektor bød velkommen og bad Forsamlingen mindes som en af Stiftelsens dygtige Forstandere ikke blot Baron Rosenkrantz, men ogsaa hans Forgænger Baron Otto Reedtz-Thott. Ved Slutningen af Middagen bragte Rektor Arkitekt Tvede Skolens Tak for hans Arbejde gennem de mange Aar og motiverede en Skaal for den afgaaende Arkitekt, som derpaa takkede. Overretssagfører Loft bragte den nye Forstander, der var hans Klassekammerat, Herlovianersamfundets Velkomst. Lektor Gøtzsche, der havde været Forstanderens Lærer, mindedes Træk fra hans Skoletid, hvorefter Forstanderen i hjertelige Ord takkede for den Velkomst, han fra alle Sider havde mødt*).

*) For fuldstændigere Referat se „Herlovianeren“ Nr. I og II Aargang XIV.

Skolens Styrelse.

Skolens og Stiftelsens Forstander er Sparekasseinspektør, Greve *Ernst Moltke*, R. og Dbmd.*) Adr.: Amagertorv 29[†], Tlf. Byen 7056. Privat: Frederiksberg Alle 36, Tlf. Vester 7898.

Forstanderens Sekretær er indtil $\frac{1}{7}$ Godsforvalter, Overrettsagfører *J. Horstmann*, R.**). Adr.: Bornakke pr. Næstved, Tlf. Karrebæk Nr. 5.

Fra $\frac{1}{7}$ er Forstanderens Sekretær, Inspektør, cand. polit. *O. Blinkenberg Nielsen*, Amagertorv 29[†], Tlf. Central 5646. Privat: Godthaab 4010.

Forstanderens pædagogiske Konsulent er Undervisningsinspektør, dr. phil. *Højberg Christensen*, R. og Dbmd., Frederiksholms Kanal 26, Tlf. Central 3749.

Skolens Rektor er *O. Friis-Hansen*, Adr. Herlufsholm pr. Næstved, Tlf. Næstved 708.

Inventarieinspektør er Lektor *Borelli Møller*, Tlf. Næstved 1286.

Kostinspektør er Adjunkt *Steffensen*. Tlf. Næstved 20.

Bibliotekar er Lektor *Gøtzsche*, Tlf. Næstved 488.

Discipelbiblioteket bestyres af Adjunkt *Illum*, Tlf. Næstved 608.

*) $\frac{18}{4}$ 1936 benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

**) $\frac{22}{11}$ 1935 allernaadigst udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Naturhistorisk Museum bestyres af Lektor *Ferdinand*, Tlf. Næstved 694 x.

Oldfrue er Frk. *K. Henningsen*, Tlf. Næstved 498.

Skolens Læge er Overlæge *Køster*, Tlf. Næstved 35.

Sygeplejersken har Tlf. Næstved 345.

Sovesalslærere er:

Paa Museumsbygningen Adjunkt *Illum*, Tlf. Næstved 608. Paa Skolebygningen Adjunkt *Freil*, Tlf. Næstved 371 (øverste Sovesal), Adjunkt *Hempel Hansen*, Tlf. Næstved 755 (mellemste Sovesal), Adjunkt *Falk Jensen*, Tlf. Næstved 1028 (nederste Sovesal). I Klosterbygningen Lektor *Juel Møller*, Tlf. Næstved 1098.

Ugeinspektionen har været besørget af Adjunkterne *Dinesen*, *Hempel Hansen*, *Falk Jensen*, *Freil* og Organist *Gade*.

Skolens Lærere og Personale.

Under $^{25}/_5$ —35 modtog kst. Adjunkt *E. Freil* fast Ansættelse fra $^{1}/_8$ s. A. at regne.

Under $^{25}/_5$ —35 ansattes cand. mag. *H. G. Beck* som Timelærer fra $^{1}/_8$ s. A. at regne.

Under $^{30}/_{10}$ —35 meddeltes der Oldfrue Frk. *U. Quist* Afsked fra $^{1}/_1$ —36 at regne paa hendes derom indgivne Begæring, for at hun kunde overtage anden Stilling i Udlandet. Under $^{30}/_{10}$ —35 ansattes Frk. *Karen Henningsen* som Oldfrue fra $^{1}/_1$ —36.

Under $^{22}/_{11}$ —36 udnævntes Lektor *P. Götzsche* til Ridder af Dannebrog.

$^{26}/_2$ —36 afgik Lærer *Kr. Jul. Essendrop* ved Døden. Han var Tegnelærer ved Skolen fra 1903—1924.

$^{10}/_3$ —36 benaadedes Skolens Postkører, *N. P. Nielsen*, med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Under $^{21}/_3$ —36 meddeltes der Sygeplejerske Frk.

E. Varming Afsked fra $\frac{1}{4}$ s. A. at regne paa hendes derom indgivne Begæring, da hun agtede at gifte sig. Skolens tidligere Sygeplejerske Frk. *Anker Jensen* paa- tog sig velvilligst at vikariere Skoleaaret ud, for hvil- ket Skolen herved bringer hende sin Tak.

Danseundervisningen lededes af Danselærer *Aarøe*.

Lektor *Helms* foretog i Sommeren 1935 en Studie- rejse til Paris paa Rejselegat.

Adjunkt *Freil* og cand. mag. *Kierkegaard* hospi- terede ved københavnske Skoler og ved Stenhus Kost- skole.

Fag- og Timefordeling.

	Ugentlig
Rektor <i>Friis-Hansen</i> : Engelsk IIIGs, 2MI	10 Timer
Lektor <i>Götzsche</i> : Fransk IIGs, IIGm, HistorieIIIG, OldtidskundskabIIIG, IIG, Tysk IIGm	19 —
Lektor <i>Ferdinand</i> : Naturfag IIIG, IIG, IGm, Naturhistorie R, 4MI, 3MI, 1MI, Sløjd 3MI	27 $\frac{1}{2}$ —
Lektor <i>Borelli Møller</i> : Naturlære IIIGm, IIIGm, IIGm, R, 4MI—1MI	31 —
Lektor <i>Helms</i> : Fransk IIIG, IIG, R, Latin IIGs, 4MI, Historie IIG, Engelsk IIIGm, 4MI	32 —
Lektor <i>Juel Møller</i> : Dansk IIIG, R, 3MI, 1MI, Engelsk IIGs, Religion 4MI, 3MI	29 —
Adjunkt <i>Steffensen</i> : Matematik IIIGs+m, IIGs+m, IIGs, 4MI, 2MI	32 —
Adjunkt <i>Illum</i> : Historie IIG, R, 3MI, 2MI, 1MI, Latin IIIGs, IIGs, Dansk 4MI	29 —

	Ugentlig
Adjunkt <i>Dinesen</i> : Tysk IIIGs, IIGm, IGs, R, 4Ml, Religion IIIG, IIG, IG, R, 2Ml, Dansk IG	31 Timer
Adjunkt <i>Hempel Hansen</i> : Matematik IIGm R, 3Ml, 1Ml, Kemi IIIGm, IIGm	28 —
Adjunkt <i>Falk Jensen</i> : Gymnastik IIIG—IG, R, 3Ml, 2+1Ml, Engelsk R	28 —
Adjunkt <i>Freil</i> : Dansk IIG, 2Ml, Tysk IIIGm, IIGs, 3Ml, 2Ml	27 —
Timelærer <i>Kierkegaard</i> : Engelsk IIGm, IGs, IIGm, 3Ml, 1Ml, Historie 4Ml, Oldtidskundskab IG, Religion 1Ml, Gymnastik 4Ml	31 —
Timelærer <i>Beck</i> : Naturfag IGs, Natur- historie 2Ml, Geografi R, 4Ml, 3Ml, 2Ml, 1Ml, Skrivning 3Ml—1Ml, Sløjd 2Ml, 1Ml og Tilsyn med frivillig Sløjd	30 —
Organist <i>Gade</i> : Sang og Musik i hele Skolen	39 —
Kunstmaler <i>Svensen</i> : Tegning 3M—1Ml og Fritidstegning	8 —

Undervisningen.

Den daglige Undervisning foregaar i 7 Lektioner („Timer“) paa 40 Minutter. De 5 første Lektioner falder Kl. 7⁵⁰—11⁵⁵, Kl. 12⁰⁵ er der Middag, Kl. 13⁰⁵—14³⁵ falder de to sidste Lektioner. Den følgende Time tilbringes i fri Luft, om Sommeren paa Sportspladsen. „Femmad“ serveres Kl. 16⁴⁵. Eftermiddagslæsesal varer fra Kl. 17¹⁵ til 18⁵⁵. Kl. 19⁰⁵ spises Aftensmad, og Kl. 19³⁰—20³⁰ er der Aftenlæsesal.

	III G		II G		I G		R	4M	3M	2M	1M
	s	m	s	m	s	m					
Religion	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Dansk	5	3	5	3	4	4	5	5	4	5	6
Engelsk	6	2	6	2	6	2	6	4	4	4	6
Tysk	5	2	5	2	5	1	4	5	5	5	
Fransk	4	4	5	5	5	5	5				
Historie	5	5	4	4	4	4	3	3	3	2	3
Geografi	3	3	3	3	5	3	2	2	2	2	3
Naturhistorie							3	2	2 ^{1/2}	2	3
Latin	4		3		5		5				
Oldtidskundskab	1	1	2	2	1	1					
Matematik og Regning	2	7	2	7	2	7	6	7	6	5	5
Naturlære		8		7	3	8	3	2	2	2	2
Skrivning									1	1	2
Tegning									2	2	2
Sløjd									2	3	2
Sang	2	2	2	2	2	2			2	2	2
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4
	42	42	42	42	42	42	42	41	42 ^{1/2}	42	42

Meddelelser.

Fra 1. April indførtes visse Ændringer i Kostreglementet med det Formaal at bringe dette i nærmere Overensstemmelse med den moderne Ernæringsfysiologis Krav. Saaledes er Margarine helt igennem afløst af Smør; til Morgenmaden serveres der Havregrød og Sødmælk; til „Nimaden“ Kærnemælk; „Femmaden“ indtages i Spisesalen og bestaar foruden af den traditionelle „Femmad“ tillige af Knækbrød, hvortil der serveres Kakao. Ved Aftensmaden er Grødretterne udgaaet og erstattet med Grøntretter o. l., ligesom Grøntsager fremtidig vil faa en større Plads ved Middagsbordet.

Skolen har fuld Forstaaelse af de enkelte Hjems Ønsker om at bevare den nøjest mulige Kontakt med deres Sønner og stiller sig derfor velvilligt til week-end Besøg i Hjemmene; samtidig vil man dog gerne gøre opmærksom paa, at disse Rejser ikke planløst bør spredes over samtlige Søndage, men i størst mulig Udstrækning samles om visse Rejsedage, hvorved der opnaas bedre Trivselsvilkaar for godt Kammeratskab og Følelse af Skolesamhørighed foruden en økonomisk Fordel ved Opnaaelse af „Billigrejser“ med Statsbanerne.

I det kommende Skoleaar vil $6/9$, $20/9$, $4/10$, $15/11$, $29/11$, $13/12$, $17/1$, $31/1$, $21/2$, $7/3$, $11/4$ og $6/5$ blive „Rejsedage“, til de øvrige Søndage vil Rejsetilladelse kun undtagelsesvis blive givet, naar særlige Grunde foreligger, dog vil de „nærboende“ kunne faa Dispensation fra denne Regel. De Disciple, med hvis Hjem Skolen ikke har fast Aftale om Hjemrejse, maa i hvert enkelt Tilfælde have en skriftlig Meddelelse fra Hjemmet; skal Discipulen hjem med en Kammerat, ønskes en saadan Legitimation fra begge Hjem; og ønsker han at besøge andre, maa han foruden Invitationen fra paagældende Hjem have en skriftlig Rejsetilladelse fra sit eget Hjem.

Sportskampe, Foredrag og Underholdning o. l. vil mansøge at henlægge til Hjemmesøndagene, og nærboende Forældre vil være velkomne hertil.

Skolens Timeplan lægges under Hensyn til, at *Konfirmationen* normalt foregaar i 4M. Med mindre særlige Grunde skulde foreligge, henstilles det derfor til Hjemmene at indrette sig derefter, da det for Konfirmander i 3M betyder et ikke uvæsentligt Tab af Skoletimer. Herlufsholms Sognepræst forbereder til Konfirmationen.

Skolens *Telefoner*. Telefonisk Henvendelse sker sikrest alle Skoledage Kl. 12¹⁰—13. Forbindelsen med Disciplene maa normalt foregaa skriftligt, og Anmodninger om at faa dem i Tale kan ikke ventes imødekommet. Dog kan i paatrængende Tilfælde en Discipel kaldes til Telefonen indenfor den angivne Tid, og en Discipel kan med Sovesalslærerens Tilladelse faa Adgang til at ringe fra hans Telefon.

Det kan naturligvis ikke undgaas, at der paa et Sted som Herlufsholm nu og da optræder smitsomme Sygdomme, og i de fleste Tilfælde kan der ikke i den Anledning rettes Bebrejdelser mod nogen, selv om det bagefter nogenlunde sikkert kan paavises, hvem det er, der har bragt Smitten hertil, naar der nemlig ikke forud har været Grund til at nære Mistanke om, at der var Smittefare til Stede. Men paa den anden Side skal ikke blot Skolen gøre, hvad der staar i dens Magt, for at forebygge Indførelsen og begrænse Udbredelsen af smitsomme Sygdomme, men den maa bestemt kræve, at alle vedkommende gør det samme, og det ikke blot, naar det gælder farligere Sygdomme som Difteritis og Skarlagensfeber, men ogsaa lige over for de mindre farlige som Faaresyge, Mæslinger o. lign. Naar saaledes en Discipel i sin Ferie har været i sit Hjem, og der dér har været en eller anden smitsom Sygdom, eller han paa anden Maade vides at have været udsat for Smitte, maa Skolen kræve, at der tilstilles den Meddelelse inden Feriens Slutning, og at vedkommende ikke vender tilbage hertil, før Rektor har givet sit Samtykke.

Naar en Discipel under Ophold i Hjemmet bliver syg og ikke kan møde rettidig paa Skolen, anmodes man indtrængende om at meddele dette, da hans Udeblivelse ellers giver Anledning til Uro og Ængstelse.

Skolen har Mellemskole, Realklasse og Gymnasium med 2 Linjer, den nysproglige og den matematiske-naturvidenskabelige.

Det aarlige Kontingent for en Discipel paa Herlufsholm er i Mellemskolen 1000 Kr. I Realklassen og Gymnasiet 1200 Kr. Kontingentet er Vederlag for Un-

dervisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde (for saa vidt Behandlingen kan foregaa paa Herlufsholm) Lægehjælp og den af Skolelægen ordinerede Medicin. Tilladelse til at bo i Hjemmet har kun Sønner af Stiftelsens paa Herlufsholm boende Embedsmænd.

Anmeldelse af Aspiranter til de Pladser, der bliver ledige ved Slutningen af Skoleaaret, sker paa Blanketter, der forud rekvireres hos og i udfyldt Stand sendes til *Rektor Friis-Hansen*, Herlufsholm pr. Næstved, inden 15. Maj. Denne Anmeldelse maa indeholde Oplysninger om, hvad Aspiranten har læst, og hvilken Klasse han ønskes optaget i, samt Vidnesbyrd fra den Skole eller Lærer, der hidtil har ledet Aspirantens Undervisning; originale Daabs- og Vaccinationsattester maa vedlægges. Til Vejledning ved Aspirantens Forberedelse udgiver Skolen i Oktober Maaned hvert Aar en Undervisningsplan for de lavere Klasser, der faas ved Henvendelse til Rektor. Nye Disciple optages ikke i de to øverste Klasser, og Optagelse finder normalt ikke Sted i Løbet af Skoleaaret.

Udmeldelse maa altid tilstilles Rektor inden Udgangen af den Maaned, hvori Disciplen skal forlade Skolen; for enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden den 1ste i en Maaned, maa denne Maanedes Kontingent betales. Udmeldelse ved Skoleaarets Slutning bør altsaa ske inden Juni Maanedes Udgang.

Stipendierne.

I Skoleaaret 1935—36 har Fripladserne og Skolens øvrige Stipendier været fordelt saaledes:

Stiftelsens hele Fripladser (fuldstændig Fritagelse for Kontingent): *J. Faber, N. Haagen-sen, J. Selchau, G. Stage, T. G. Sørensen.*

De Resenske Fripladser: *M. Naegeli, P. de Bang.*

Den Rønnenkampske Friplads: *C. Ryberg.*

Ekstraordinær Friplads i Henhold til Forstanderresolution af ⁶/₁₂ 1927: *I. Andersen*: hel Friplads, *M. Tidemand-Dal*: halv Friplads, *H. Aamand Jensen*: halv Friplads.

Det Oxholmske Legat: *A. Faartoft.*

Stiftelsens halve Fripladser: *L. Biering-Sørensen, P. Brams, H. J. Brasen, Chr. Bruun, F. Carøe, A. Grum-Schwensen, A. Kauffeldt, H. H. Knudsen, H. N. Knudsen, P. de Fine Kühl, J. Lassen, K. Møller, J. Møller Kristiansen, J. Kaalund Nielsen, J. Nørreslet, E. Olivarius Hansen, John Riis, O. Krüger, Fl. Schlüter, M. Schlüter, E. Schovsbo, F. Selchau, N. Sommerfelt, N. Tulstrup.*

De Meyerske Eksamenspræmier: (Kr. 60,00) *I. Andersen, V. Knudsen.*

Stiftelsens Universitetsstipendier:
stud. med. *N. U. Brams*, stud. med. *N. Faartoft*.

Det grevelige Moltkeske Universitetsstipendium (Kr. 110,00 halvaarlig): stud. theol. *Vilh. Nielsen*, stud. mag. *P. Nørreslet*.

Det grevelige Moltkeske Skolestipendium (Kr. 55,00 halvaarlig): *S. A. Clausen*, *J. Faber*, *O. Maltesen*, *P. S. Mangor*.

P. E. Rosenørns Legat (Kr. 94,66): *C. Ryberg*.

A. W. Brorsons Mindelegat: (Kr. 45,00 halvaarlig): *P. Magnussen*.

H. B. Melchiors Mindelegat (Kr. 45,00 halvaarlig): *J. Selchau*.

Provst H. L. Lunds Legat (Kr. 100,00 halvaarlig): *P. Troels-Smith*.

B. N. Kyndes Legat Nr. 2 og 4 (22,50 Kr.)
N. Haagensen.

O. D. Sicks og Hustrus Legat (Kr. 40,00 halvaarlig): *Cl. Jessen*.

Nic. H. Knudtzons Rejsestipendielegat for *Herlovianere*: ikke uddelt.

Ansøgninger om dette Stipendium, der er bestemt til fortsat videre videnskabelig Uddannelse for Kandidater (ikke over 35 Aar) fra Universitetet og Polyteknisk Lærestanstalt, stiles til Forstanderen og indsendes til Rektor i December Maaned.

Gehejmerraad Halls Mindelegat (Kr. 207,00): tildelt for 1935/36 stud. theol. *Vilh. Nielsen*. Ansøgningen stiles til Forstanderen og indsendes til Rektor inden 15. December.

Blanketter til Ansøgning om Fripladser rekvireres i Juli Maaned hos Godsforvalter *Knudsen*, Herlufsholm pr. Næstved, og maa indgives i udfyldt Stand til Forstanderen for Herlufsholm Skole og Gods, Adr.: In-

spektør, cand. polit. *Blinkenberg Nielsen*, Amagertorv 29^a, København, inden 1. August. Kun Ansøgninger i denne Form kan komme i Betragtning. Forudsætningen for Tildeling af Friplads er, at paagældende Discipel ved Dygtighed, Flid og Loyalitet overfor Skolen gør sig fortjent hertil, samt at der i hans økonomiske Forhold findes den nødvendige Begrundelse for en saadan Understøttelse. *Tildelingen af Fripladser gælder kun for eet Aar ad Gangen, og da Disciplene stadig skifter, og de enkelte Hjems økonomiske Kaar forandres fra Aar til andet, kan en automatisk Fornyelse af Fripladsen ikke forventes, selv om paagældende Discipels Forhold er uforandrede; derfor maa ny Ansøgning fremsendes hvert Aar som ovenfor angivet. Alle Disciple, der ønsker at komme i Betragtning ved Uddeling af Fripladser for Skoleaaret 1936—37, maa derfor søge i Juli Maaned.* Fordelingen af Fripladser vil normalt kunne foreligge i September, til hvilken Tid Meddelelse vil blive givet Hjemmet.

Skolen har haft den store Glæde, at der af en anonym Giver er stillet en Friplads til Raadighed for Rektor i 7 Aar, en Discipels normale Skoletid, og af en anden en Sum paa 2000 Kr. som Studiehjælp for en fra Herlufsholm udgaaet Student. Vi føler denne Interesse for Skolen og dens Virke som en stor Opmuntring og bringer paa denne Maade Giverne Skolens Tak.

Eksaminer.

Ved Studentereksamen, Realeksamen og Mellem-skoleeksamen 1935 bedømtes de skriftlige Fag af følgende:

Dansk Stil i IIIG: Lektor *Dalhoff* og Rektor *Thors*; i R: Kommunalærer *Nicolaisen* og Lektor *R. Knudsen*; i 4M: Adjunkt *Borup*. Engelsk Stil i IIIG: Lektor *Skovgaard* og Lektor *Bredsdorff*; i R.: Overlærer *Smidt* og Lektor Frk. *Valentiner*. Tysk Stil i IIIG: Rektor *Mogensen* og Lektor *Østergaard*. Matematiske Opgaver i IIIG: Adjunkt *Rønnau* og Rektor *Willesen*; i R: Skoledirektør *Lassen* og Lektor *Smith*; i 4M: Rektor *Pihl*.

Ved mundtlig Eksamen mødte som beskikkede Censorer: Adjunkt *M. Lund*: Naturfag i IIIG; Adjunkt *Skov*: Fransk i IIIG; Lektor *Bennedsen*: Matematik i IIIG; Lektor *K. V. Olsen*: Engelsk i IIIG og 4M; Lektor *Sv. Bruun*: Historie i IIIG. Som indbudt af Skolen: Adjunkt *Gyring*: Latin i IIIG og 4M. Lærerinde Frk. *Lassen*: Naturhistorie i 1 og 2M; Kommunalærer *Johansen*: Naturhistorie i R.; Direktør *Schlüter*: Naturlære i 4M; Sognepræst *Hee Andersen*: Naturhistorie i 4M; Adjunkt *Brudsig*: Matematik i 3 og 4M; fhv. Lektor *Mørch*: Fransk i IG og IIG.

Studentereksamen blev bestaaet af følgende (A=Aarskarakter, E=Eksamenskarakter):

Studentereksamen 1935.

Den nysproglige Linie		Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Engelsk	Mundtlig Engelsk	Skriftlig Tysk	Mundtlig Tysk	Fransk	Latin	Oldtidskundskab	Historie	Naturfag	Matemat.	Legemsøvelser	Orden	Antal af Karakt.	Gennemsnitstal	Samlet Resultat	Sang
<i>Preben Juhl Krarup</i>	A	mg. +	mg. -	g. -	mg. -	g. -	g. ×	mg. -	g. ×	mg. g	g. ×	g. ×	mg. -	mg. ×	mg. -	14	5,615	mg. -	mg. ×
	E	mg. +	mg. -	mg. -	g. -	g. ×	mg. -	mg. -	g. ×	mg. g	g. ×	g. ×	mg. -	mg. ×	mg. -	13	6,228	6,112	mg. ×
<i>Poul Nørrestet</i>	A	mg. -	ug. -	g. -	mg. ×	mg. -	mg. ×	mg. -	mg. -	mg. g	mg. -	mg. -	g. ×	mg. ×	mg. -	14	6,469	mg. -	mg. ×
	E	ug. -	mg. ×	g. -	mg. -	mg. ×	ug. -	mg. -	mg. g	mg. g	mg. -	mg. -	g. ×	mg. ×	mg. -	13	6,144	6,557	mg. ×
<i>Bent Egede Øvesen.</i>	A	mg. -	mg. ×	ug. -	mg. ×	mg. ×	mg. -	mg. ×	mg. ×	mg. ×	mg. -	ug. -	g. ×	mg. -	mg. -	14	6,460	mg. -	mg. ×
	E	mg. -	mg. -	mg. ×	ug. -	mg. ×	ug. -	mg. ×	mg. ×	mg. ×	ug. -	mg. -	g. -	mg. -	mg. -	13	6,400	6,190	mg. ×

Studentereksamen 1935.

Den matematiske- naturvidenskabelige Linie		Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Engelsk og Tysk	Fransk	Historie	Oldtids- kundskab	Geografi o. Naturh.	Fysik og Astron.	Kemi	Skriftlig Matemat.	Mundtlig Matemat.	Legems- øvelser	Orden	Antal af Karakt.	Gennem- snitstal	Samlet Resultat	Sang
<i>Tyge August Bech</i>	A	mg ÷	mg	mg	mg ÷	mg ÷	mg	mg ×	mg	mg	mg ÷	mg	ug ÷	mg ÷	13	6,82	mg	
	E	mg ÷	mg ×	mg ÷	mg ÷	ug	mg ÷	mg	ug ÷	ug ÷	mg ×	mg		mg ÷	12	6,97	6,90	
<i>Niels Ulrik Brams</i>	A	mg ×	ug ÷	mg	mg	mg ×	mg	mg ×	mg ×	mg	mg	mg ×	mg ×	mg ÷	13	7,15	mg	mg ×
	E	mg ÷	g ×	mg ×	mg	mg	mg	mg ×	ug	mg	mg ×	ug		mg ÷	12	7,08	7,12	
<i>Georg Bruun</i>	A	g ×	mg ÷	mg ÷	g ÷	mg ÷	mg	mg	mg	mg ×	ug ÷	mg ×	g ×	g ×	13	6,38	mg ÷	
	E	g ÷	mg ×	mg	g ×	g ×	mg ×	ug ÷	mg ×	ug	mg	ug ÷		g ×	12	6,67	6,53	
<i>Niels Faartoft</i>	A	mg	ug ÷	mg ×	mg	mg	mg ×	mg ×	mg ×	mg ×	ug ÷	ug ÷	ug ÷	mg ÷	13	7,28	mg ×	mg
	E	mg ×	ug	ug ÷	ug ÷	g ×	mg	ug	mg	g	ug	mg		mg ÷	12	7,11	7,20	
<i>Axel Martin Alfred Jacobsen</i>	A	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	g ×	mg	mg	mg ÷	mg ÷	g ×	g ×	g ×	g ×	13	6,23	mg ÷	mg ÷
	E	mg	ug	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg	g	ug ÷	mg	g	g ÷		mg ÷	12	6,47	6,35	
<i>Carl Valdemar Kähler</i>	A	g ×	mg	mg ÷	g	mg	g ×	mg	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g	13	6,23	mg ÷	
	E	mg ÷	mg ×	g	g ×	mg ÷	mg	ug ÷	mg ÷	mg ÷	ug ÷	mg ×		g ×	12	6,50	6,37	
<i>Hans Henrik Rømeling</i>	A	mg ÷	g ×	mg ÷	mg	mg ÷	mg	mg ×	g ×	mg ÷	g ÷	g	ug ÷	mg ÷	13	6,20	g ×	mg ×
	E	mg	mg ÷	g ÷	g ÷	mg	mg ÷	mg ÷	mg	g ×	g ×	ug ÷		mg ÷	12	5,78	5,99	
<i>Knud Gyldenstjerne Sehested</i>	A	mg ×	ug ÷	mg ×	mg ×	ug	mg	mg ×	ug ÷	mg ×	ug ÷	ug ÷	ug ÷	mg ×	13	7,49	ug ÷	
	E	mg ×	ug	mg ×	ug	ug	ug ÷	ug ÷	ug	ug	ug	ug		mg	12	7,75	7,62	
<i>Jes Skovgaard-Petersen</i>	A	mg	mg	mg	g ×	mg ×	mg ÷	mg ×	mg ÷	mg	mg	mg	mg ×	mg ÷	13	6,82	mg	
	E	mg	mg ÷	mg ÷	g	mg	mg ÷	mg ÷	mg	mg ×	ug ÷	mg ×		mg	12	6,72	6,77	

Ved Realeksamen fik *Erich Horneman* mg (7,00), *Torben Victor Klein* mg÷ (6,28), *Jørgen Marcussen Schack* g (5,12), *Otto Selchau* mg (6,76).

Ved Mellemskoleeksamen fik *Palle Oluf de Bang* mg (7,16), *Finn Konow Bojsen* mg (7,02), *Poul Bramsg*× (5,75), *Georg Oscar Bruun* mg (6,93), *Erik Carlsson* mg (6,97), *Rolf Eskelund* mg÷ (6,20), *Conrad Alexander Fabritius de Tengnagel* mg (6,70), *Poul Herbert Gottlieb* mg÷ (6,05), *Bent Svitzer Muusfeldt Høst* g× (5,63), *Axel Kauffeldt* mg (6,77), *Niels Alfred Jacob Kihlstrøm* mg× (7,20), *Holger Heinet Knudsen* mg (7,05), *Preben de Fine Kühl* mg× (7,35), *Kurt Nicolai Møller* mg× (7,18), *Jørgen Theen Nørreslet* mg (6,85), *Janus August Worm Paludan* mg (7,00), *Niels Valdemar Ebbesen Sommerfelt* mg× (7,21), *Finn Westerby* mg (6,73).

Disciplene.

Ved det nye Skoleaars Begyndelse optoges 28 nye Disciple, nemlig 3 i IG, 2 i R, 3 i 4M, 1 i 3M, 2 i 2M og 17 i 1M. I Skoleaarets Løb optoges i IG J. E. Hecht Johansen og K. Vestbirk, medens E. Carlsson, A. Kauffeldt og M. Tidemand-Dal udmeldtes af IG. Skolen tæller saaledes 129 Disciple, af hvilke 1, L. Ferdinand, som Lærersøn bor i Hjemmet.

I den efterfølgende Fortegnelse er Disciplene opført klassevis efter Bogstavorden. De nyoptagne betegnes med *. Den nysproglige Linie betegnes med (s), den matematiske med (m).

III Gymnasieklasse.

1. Ib H. Andersen (Gartner A., Næstved), f. $\frac{3}{7}$ 1917 (m).

2. Leif F. Biering-Sørensen (Tandlæge B.-S., Næstved), f. $^{25}/_1$ 1919 (m).
3. Christian O. Bruun (Sagfører, cand. jur. B., Køge), f. $^{23}/_{12}$ 1917 (s).
4. Finn Carøe (Konsul C., Stege), f. $^{26}/_1$ 1919 (s).
5. Svend Aage Clausen (Sognepræst C., Sværdborg), f. $^{19}/_5$ 1917 (s).
6. Johannes H. Faber (afd. Sognepræst F., Vorupør), f. $^{14}/_2$ 1917 (m).
7. Arne Grum-Schwensen (Dampskibsekspeditør G.-S., Stege), f. $^{17}/_2$ 1917 (s).
8. Christian E. G. Hage (Kammerherre, Oberstløjtnant H., Oremandsgaard), f. $^{26}/_9$ 1917 (s).
9. Ebbe Olivarius Hansen (Landinspektør O. H., Vordingborg), f. $^{19}/_{10}$ 1918 (m).
10. Hans Ryberg Johansen (fhv. Kontorchef R. J., København), f. $^{27}/_7$ 1918 (s).
11. Peder A. Linnet (Kommunelæge L., Bogø), f. $^{16}/_2$ 1917 (m).
12. Olaf J. Maltesen (Amtslæge M., Thisted), f. $^{19}/_1$ 1918 (s).
13. Jørgen Ditlev Scheel (Generalkonsul S., Shanghai), f. $^{16}/_{11}$ 1918 (s).
14. Kaare W. Schmit (Politimester S., Næstved), f. $^{20}/_{11}$ 1918 (s).
15. Ebbe F. Schovsbo (Provst S., Vemmetofte), f. $^{24}/_5$ 1917 (m).
16. Jacob C. Selchau (afd. Overretssagfører S., Toftlund), f. $^{27}/_6$ 1918 (m).

II Gymnasieklasse.

1. Svend H. Bagge (Konsul B., Turda, Rumænien), f. $^{28}/_2$ 1919 (m).
2. Cai I. Clausen (Broder til Nr. 5 i III G), f. $^5/_9$ 1918 (s).

3. Ole P. D. Ditlevsen (Bankdirektør D., Odense), f. $^{28}/_{10}$ 1917 (m).
4. Jørgen Anker Jensen (Stationsbestyrer J., Honkong), f. $^{26}/_8$ 1919 (s).
5. Claus G. Kähler (Ingeniør K., Korsør), f. $^8/_{12}$ 1918 (m).
6. Johannes Møller Kristiansen (Købmand M. K., Holstebro), f. $^{20}/_{10}$ 1918 (m).
7. Jørgen H. Lassen (Skovrider L., Vemmetofte), f. $^5/_8$ 1918 (m).
8. Per Magnussen (Tandlæge M., Stege), f. $^{31}/_7$ 1918 (s).
9. Poul E. Mangor (Dommer M., Vordingborg), f. $^{30}/_3$ 1918 (m).
10. Hans L. Michaelsen (Købmand M., Ringsted), f. $^{19}/_{12}$ 1918 (m).
11. Markus J. Naegeli (afd. Bankprokurist N., Bern), f. $^{24}/_6$ 1919 (m).
12. Jørgen Kaalund Nielsen (Inspektør N., København), f. $^{23}/_9$ 1917 (m).
13. C. Jacob D. Riis (Ingeniør R., Jogjakarta, Java), f. $^{20}/_4$ 1918 (m).
14. Carl T. Ryberg (Fru R., Aarhus), f. $^{27}/_9$ 1918 (m).
15. Flemming T. Schlüter (Driftsbestyrer, cand. polyt. S., Holmegaards Glasværk), f. $^3/_{11}$ 1918 (m).
16. Mogens T. Schlüter (Tvillingbroder til Nr. 15) (m).
17. Tage G. Sørensen (Førstelærer S., Hammelev), f. $^{27}/_3$ 1918 (s).
18. Poul Toussieng (Læge T., Java), f. $^5/_9$ 1918 (s).
19. D. Peter Troels-Smith (Dommerfuldmægtig, cand. jur. T.-S., Samsø), f. $^7/_6$ 1918 (s).
20. Niels Yde (Læge Y., Thisted), f. $^8/_6$ 1919 (s).
21. Gunner Ørberg (Direktør Ø., Sãn Paulo, Brasilien), f. $^{13}/_1$ 1919 (m).

I Gymnasieklasse.

- 1.* Niels P. Arnstedt (kgl. Gesandt A., Cairo), f. $\frac{4}{11}$ 1920 (s).
2. Palle O. de Bang (Grosserer de B., Chikago), f. $\frac{23}{2}$ 1920 (s).
3. Finn Konow Bojsen (Overlæge Hempel, Stege), f. $\frac{4}{1}$ 1921 (m).
4. Georg O. Bruun (Broder til Nr. 3 i IIIG), f. $\frac{6}{5}$ 1919 (m).
5. Rolf Eskelund (Direktør E., Shanghai), f. $\frac{18}{3}$ 1920 (s).
6. Conrad A. Fabritius de Tengnagel (Dommer F. de T., Nakskov), f. $\frac{8}{1}$ 1920 (s).
- 7.* Lars H. Aa. Jensen (Mejeribestyrer J., Holsted), f. $\frac{29}{5}$ 1920 (m).
- 8.* J. E. Hecht Johansen (Fru H. J., København), f. $\frac{30}{3}$ 1920 (s).
9. Niels A. J. Kihlstrøm (Direktør K., Helsingfors), f. $\frac{24}{3}$ 1919 (m).
10. Holger H. Knudsen (Restauratør K., Hobro), f. $\frac{11}{1}$ 1920 (m).
11. Preben de Fine Kühl (Bankdirektør, cand. jur. K., Stege), f. $\frac{1}{8}$ 1920 (m).
- 12.* Ole Lund (Grosserer L., Helsingør), f. $\frac{23}{2}$ 1921 (s).
13. Kurt N. Møller (Konditor M., Fakse), f. $\frac{6}{11}$ 1919 (m).
14. Jørgen T. Nørreslet (Sognepræst N., Snesere), f. $\frac{2}{7}$ 1920 (s).
15. Janus A. W. Paludan (Læge P., Aarhus), f. $\frac{20}{8}$ 1920 (s).
16. Niels W. Sommerfelt (Læge Cederfeld de Simonsen, Præstø), f. $\frac{19}{6}$ 1919 (m).
- 17.* Knud Vestbirk (Kontorchef i Udenrigsministeriet V.), f. $\frac{15}{5}$ 1920 (s).

Realklassen.

1. Poul Brams (Dyrlæge B., Hobro), f. $\frac{5}{8}$ 1920.

- 2.* Erik H. Harboe (Ingeniør H., Rio), f. $^{30}/_7$ 1919.
3. Bent S. M. Høst (Generalkonsul H., Sidney), f. $^{13}/_3$ 1918.
- 4.* Knud Valløe (Kammerherre, Amtmand V., Vejle), f. $^{28}/_{10}$ 1919.
5. Finn Westerby (Grosserer W., København), f. $^{22}/_8$ 1919.

4. Mellemskoleklasse.

1. Bjørn Carøe (Prokurist C., Præstø), f. $^{28}/_{10}$ 1920.
2. Jørgen Carøe (Broder til Nr. 4 i III G), f. $^5/_10$ 1921.
3. Eric Erichsen (afd. Telegrafbestyrer E., Nagasaki), f. $^{12}/_8$ 1921.
4. Niels Erik R. Haagensen (Assurandør H., København), f. $^{19}/_3$ 1921.
5. Peter N. Halberg (Læge H., Nakskov), f. $^{21}/_3$ 1921.
6. Erik V. Johansen (Restauratør, J., København), f. $^8/_6$ 1920.
7. Holger N. Knudsen (Dommerfuldmægtig, cand. jur. K., Næstved), f. $^{23}/_1$ 1922.
- 8.* Hans J. Kristensen (Forstander K., Lundby), f. $^{27}/_{11}$ 1921.
- 9.* Knud H. Larsen (Portør L., Nykøbing Sj.), f. $^{26}/_9$ 1921.
10. Hans-Henning Mathiesen (Overlæge M., Stubbe-købing), f. $^2/_10$ 1921.
11. Helge Mørkeberg (Læge M., Vordingborg), f. $^{22}/_{10}$ 1920.
- 12.* Kjeld S. Nikolaisen (Postmester N., Næstved), f. $^{19}/_4$ 1921.
13. Axel G. T. Reedtz Thott (Ritmester, Baron R. T., Strandegaard), f. $^{20}/_6$ 1920.
14. Einar M. Schack (Landsretssagfører S., Rude), f. $^8/_1$ 1921).
15. Jørgen B. Schrøder (Legationsraad S., Stockholm), f. $^7/_6$ 1920.

16. Frank B. Selchau (Broder til Nr. 16 i III G), f. $\frac{3}{11}$ 1920.
17. Jørn Skovgaard-Petersen (Dispacheur S.-P., Rungsted), f. $\frac{15}{3}$ 1921.
18. Georg Stage (Plantagebestyrer S., Bagindien), f. $\frac{29}{6}$ 1920.
19. Peter Stig-Nielsen (Ingeniør, cand. polyt. S.-N., New York), f. $\frac{9}{7}$ 1921.
20. Aage Wolff-Sneedorff (Hofjægermester W.-S., Engelholm), f. $\frac{3}{1}$ 1921.

3. Mellemskoleklasse.

1. Hans Jørgen Brasen (Direktør B., København), f. $\frac{19}{7}$ 1921.
2. Christian Dreyer (Direktør D., Hongkong), f. $\frac{3}{8}$ 1921.
3. Anders C. Faartoft (Fru F., København), f. $\frac{20}{9}$ 1921.
4. Lorenz P. Ferdinand (Lektor F., Herlufsholm), f. $\frac{26}{9}$ 1921.
5. Jan Olivarius Hansen (Broder til Nr. 9 i III G), f. $\frac{18}{1}$ 1923.
6. Bertel Høegh-Guldberg (Kaptajn H.-G., Tygeslund pr. Hadsund), f. $\frac{2}{1}$ 1921.
7. Claus Jessen (afd. Kaptajn J., København), f. $\frac{16}{4}$ 1922.
8. Niels Steen Johannesen (Forpagter J., Snedinge), f. $\frac{21}{11}$ 1921.
9. Erik Kähler (Broder til Nr. 5 i II G), f. $\frac{6}{3}$ 1921.
10. Poul Vilhelm Lange (afd. Fabrikant L., Slagelse), f. $\frac{9}{8}$ 1920.
11. James D. Mc. Dougal (Overlæge Mc. D., Nakskov), f. $\frac{20}{2}$ 1921.
- 12.* Thorbjørn Dons Madsen, (Grosserer Borch, København) f. $\frac{22}{2}$ 1922.
13. Erik G. O. F. Moltke (afd. Greve M., København), f. $\frac{17}{3}$ 1922.

14. Niels Rasmusen (Forpagter R., Spjellerupgaard), f. $28/2$ 1922.
15. Gordon Riis (Broder til Nr. 13 i IIG), f. $1/4$ 1922.
16. John Riis (Broder til Nr. 13 i IIG), f. $6/9$ 1923.
17. Harry F. Schrøder (Grosserer S., København), f. $11/4$ 1922.
18. Jørgen C. B. Skalberg (Universitetsdocent S., Hamborg), f. $4/3$ 1921.
19. J. A. Nicolas Suenson (afd. Direktør S., Teheran), f. $17/4$ 1921.
20. Poul A. Tvede (Fru T., København), f. $30/7$ 1922.

2. Mellemskoleklasse.

1. Uffe H. Biering-Sørensen (Broder til Nr. 2 i IIIG), f. $8/5$ 1923.
2. Svend-Erik Chr. Feldthusen (Fabrikant F., København), f. $27/2$ 1922.
- 3.* Jørgen G. G. Grum-Schwensen (Dommer G.-S., Ringkøbing), f. $14/4$ 1922.
4. Viggo N. Knudsen (Broder til Nr. 7 i 4M), f. $7/10$ 1923.
5. Otto Qvist Krüger (Lærer K., Køge), f. $7/9$ 1922.
- 6.* Jørgen Dons Madsen (Broder til Nr. 12 i 3M), f. $8/12$ 1922.
7. Gregers S. Richter (Sagfører R., Nykøbing Sj.), f. $5/2$ 1922.
8. Aksel Schack (Broder til Nr. 14 i 4M), f. $10/9$ 1922.
9. Ole Schou (ex. pharm. S., Brande) f. $5/5$ 1923.
10. Flemming Schrøder (Broder til Nr. 15 i 3M), f. $27/6$ 1923.
11. Niels P. Tulstrup (Baneingeniør T., Næstved), f. $11/5$ 1923.
12. G. Agias Widding (Folkeforbundets Kommissær W., Klaipėda, Litauen), f. $18/7$ 1924.

1. Mellemskoleklasse.

- 1.* Poul A. Ammentorp (Ingeniør A., Ashford, England), f. $\frac{2}{12}$ 1922.
 - 2.* Torben A. Andersen (afd. Kaptajn A., København), f. $\frac{15}{3}$ 1924.
 - 3.* Poul Fogh (Plantagebestyrer F., Malakka), f. $\frac{15}{4}$ 1923.
 - 4.* Thorkild W. Harboe (Broder til Nr. 2 i R), f. $\frac{13}{7}$ 1923.
 - 5.* Ib Holstein (Godsejer, Greve H., Sandved), f. $\frac{9}{11}$ 1923.
 - 6.* Ib S. M. Høst (Broder til Nr. 3 i R), f. $\frac{8}{10}$ 1924.
 - 7.* Vagn V. Jensen (Broder til Nr. 4 i IIG), f. $\frac{29}{5}$ 1924.
 8. Ib S. Jørgensen (Læge J., Menstrup), f. $\frac{16}{5}$ 1923.
 - 9.* Erik Klubien (Fru Clod-Hansen, København), f. $\frac{17}{6}$ 1923.
 - 10.* Ivar Kähler (Broder til Nr. 5 i IIG), f. $\frac{21}{12}$ 1922.
 - 11.* Eiler Lambrethsen (Overlæge L., Odder), f. $\frac{11}{7}$ 1923.
 - 12.* Hans P. T. Lynggaard (Grosserer L., København), f. $\frac{17}{9}$ 1922.
 - 13.* John Christmas Møller (Folketingsmand C. M., København), f. $\frac{7}{10}$ 1924.
 - 14.* Leif Aa. Rasmussen (Fru R., København), f. $\frac{28}{3}$ 1924.
 - 15.* Iver Reedtz Thott (Broder til Nr. 13 i 4M), f. $\frac{7}{6}$ 1923.
 - 16.* Peter J. H. Schou (Gesandt S., Warszawa), f. $\frac{11}{8}$ 1925.
 - 17.* Jørgen F. Schovsbo (Broder til Nr. 15 i IIIG), f. $\frac{18}{8}$ 1924.
 - 18.* Jan P. Thorsteinsson (Læge T., Flakkebjerg), f. $\frac{17}{1}$ 1924.
-

Aarets Arbejde.

Religion.

- III G (*Dinesen*). En Gennemgang af Søren Kierkegaards Forfatterskab i mundtlig Form og gennem Læsning af Tekster fra Carl Kochs Udvalg, som Eleverne har anskaffet.
- IIG (*Dinesen*). En Gennemgang af Hovedtrækkene i Israels Historie i mundtlig Form, suppleret med Tekstlæsning fra Albinus: „Udvalgte Stykker af G. T.“
- IG (*Dinesen*). Som IIG.
- R (*Dinesen*). Som IIG.
- 4M (*Juel Møller*). De ti Bud og Trosbekendelsen gennemgaaet. (I Vinterhalvaaret er Klassen blevet forberedt til Konfirmation.)
- 3M (*Juel Møller*). Bjergprædikenen og en Del af Apostlenes Gerninger er gennemgaaet efter Ny Testamente. Ap. G. er belyst ved Skildringen af moderne Missionsvirksomhed (bl. a. gennem Missionselskabers Beretninger).
- 2M (*Dinesen*). En Række Evangelietekster er gennemgaaet, og især er Bjergprædikenen behandlet. Kun „Ny Testamente“ er anvendt, og der er lagt Vægt paa at faa Eleverne til selv at arbejde med deres N. T.

- 1M (*Kierkegaard*). Bentzens „Israels Folk“ til S. 62, Tekster læst efter Lehmann og Pedersens Bibelbog. Nogle Salmer er lært.

Dansk.

- IIIG (*Juel Møller*). G. Christensen: Kortfattet Litteraturhistorie fra Poul Møller til Nutiden. Litteraturprøver efter Mortensens Udvalg. Desuden er læst Jakob Knudsen: Den gamle Præst og Bjørnson: Arnljot Gelline. Sproghistorie efter Bertelsens Bog. Eksamenspensum delvis repeteret.

Til Prøven opgives: Jeppe paa Bjerget, Sct. Hans Aften Spil, Den gamle Præst, Arnljot Gelline. Mortensens Litteraturudvalg: I 73—75, II 51—55, 97—99, III 54—60, 63—67, 147—153, IV 76—83, 83—84, 87—88, 100—101, 105—106, 108—126, V 1—6, 23—25, 34—44, 46—47, 51—52, 57, 65, 74, 82—83, 84—85, 90—92, 101—106, 108—111, 118—121, 127—135, VI 29—31, 48, 56, 74—78. G. Christensens Litteraturhistorie fra Holberg. — Rehling og Hasselberg: Svenske Forfattere: S. 19—26, 47—49, 50—51, 113—114, 117—119 samt 90—106, 187—191. — Bertelsen: Oldnordisk Læsebog S. 1—2, 8—13, 21—24, 43—47. — Bertelsens Sproghistorie S. 29—31, 34—41, 78—82, 92—93, 104—105, 108—111.

- IIIG (*Freil*). G. Christensens større Litteraturhistorie fra Brorson til og med Blicher. Litteraturprøver efter Falkenstjerne I, Side 172—177, 191—195, 196, 198, 199—203, 212, 216, 222—228, 229—233, 237—241, 251, 252—253, 268, 284—285, 297—299, 308—318, 323—325, 328—329, 332—333, 337—338, 355—360, 366—371. II 3—12, 16, 18—19, 23—26, 29—30,

31—35, 40—41, 66—67, 69—72, 97—111, 114—115. Af Værker er gennemgaaet: Sct. Hans Aften Spil og En Landsbydegns Dagbog. Læst for Klassen: Kærlighed uden Strømper og Brudstykker af Labyrinten. Nogle Elevforedrag og mindre Arbejdsopgaver, 12 Stile.

Den sproglige Afdeling har læst: Bertelsens oldnordiske Læsebog S. 3—13, 21—27, 38—47.

- IG (*Dinesen*). G. Christensens større Litteraturhistorie til og med Holberg (dog en Del Overspringelser). Litteraturprøver efter Falkenstjerne I, S. 2—14, 19—24, 33—44, 46—89, 120—123, 136—169. Af Værker er gennemgaaet: Den politiske Kandestøber og Erasmus Montanus. 14 Stile. Svensk efter Rehling og Hasselberg S. 94—137. En Række skriftlige Prøver er afholdt.
- R (*Juel Møller*). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Realklassen (Udvalg) Holberg: Jacob v. Thyboe. Pontoppidan: Ilum Galgebakke m. m. Litteraturhistorie i Tilknytning til Teksterne. Analyse.

Til Prøven opgives: Jacob v. Thyboe, Ilum Galgebakke m. m., Clausen og Hansen S. 37—46, 48—56, 76—79, 121—125, 137—142, 150—173.

- 4M (*Illum*). Clausen og Hansen: Læsebog III. Oehlen-schläger: Hakon Jarl. Hostrup: Genboerne. Forskellige Værker er læst for Klassen. — Svensk efter Christensen: Svensk Læsebog. Ca. 20 Stile.

Til Eksamen opgives: Læsebog S. 63—67, 105—114, 118—124, 146—177, 178—183, 261—263, 276—278. Hostrup: Genboerne. Hovedværk: Hakon Jarl. Svensk S. 38—40, 56—64, 67—75, 85—87, 91—97.

- 3M (*Juel Møller*). Clausen og Hansen: Læsebog III. Sætningsbestemmelse øvet. Ca. 30 Stile, væsentlig Genfortælling, nogle Fristile. Forskellige Værker læst for Klassen. Svensk efter Christensen: Svensk Læsebog.
- 2M (*Freil*). Clausen og Hansen: Læsebog II. Analyse og ca. 30 Stile, Genfortællings- og Fristile. Forskellige Værker læst for Klassen.
- 1M (*Juel Møller*). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog I. Grammatik: Ordklasser, de vigtigste Sætningsarter. Forskellige Værker læst for Klassen. Ca. 30 Stile, Diktat og Genfortælling. Tegnsætningsøvelse.

Engelsk.

- III Gs (*Rektor*). Shakespeare: Merchant of Venice IV og V Akt. English Poems (v. Østerberg) S. 68—144. Bruun: Historical Reader S. 106—125, 127—150, 154—164. Østerberg: Essays II S. 6—16, 51—67, 75—93. Stiggaard: Dickens Reader S. 3—48, 50—57, 68—88. Helweg Møller: Modern Prose S. 71—95, 104—135. Eliot: Silas Marner er læst som selvstændigt Værk. Adolf Hansens Stiløvelse og engelske Studentereksamensopgaver, Jespersens engelske Grammatik, Ingemann Ottosens How England is governed er benyttede.

Til Eksamen opgives: Merchant of Venice IV og V., Poems S. 60—65, 82—92, 105—115. Dickens S. 68—88. Essays II S. 55—67, 85—93, Historical Reader 127—133, 154—164. British Reader S. 168—187, 197—207.

Eksaminationsmaade: Oversættelse og fremmedsproglig Behandling.

- III Gm (*Helms*). Bernard Shaw: You never can tell, act. II—VI. Til Eksamen opgives: Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Gymnasiet S. 273—319.
- IIGs (*Juel Møller*). Dickens Reader S. 57—134. Ad. Hansen. Eng. Digtere. (undt. Tennyson). Jespersen: British Reader S. 3—7, 19—23, 31—43, 44—46, 65—114, 122—131, 138—148. Kursorisk efter samme. Jespersens Grammatik. Kindt Jensens Stiløvelser.
- IIGm (*Kierkegaard*). K. V. Olsen: English Science Reader S. 7—45. Georg Bruun: Modern English Plays and Dialogues S. 5—115. Til Eksamen opgives af sidstnævnte Bog S. 5—25 og S. 55—80.
- IGs (*Kierkegaard*). Georg Bruun: Modern English Plays and Dialogues S. 5—115. Helweg Møller: Modern Prose S. 3—144. Østerberg: English Poems S. 1—72. Jespersen: A British Reader S. 3—65, 96—114. Jespersens Engelske Grammatik. Adolf Hansens Stiløvelser. Genfortællings- og Oversættelsesstile. Til Eksamen opgives: Modern Prose S. 82—95, 119—135. Poems S. 4—11, 31—33, 37—39, 44—47, 52—57. A British Reader S. 14—19, 31—36, 37—43, 96—114.
- IGm (*Kierkegaard*). Som IIGm.
- R (*Falk Jensen*). R. Stevenson: Treasure Island S. 1—120. F. Kindt Jensen: Engelske Stiløvelser. Lund og Bredsdorff: Engelsk Grammatik. Linguaphone-Kursus.
- 4M (*Helms*). Jespersen: Engelske Læsestykker S. 57—124. 1 ugentlig Stil. (P. Jacobsen: Engelske Stiløvelser).
Til Eksamen opgives: Jespersen: Engelske Læsestykker S. 79—123.

- 3M (*Kierkegaard*). Jespersen: Engelske Læsestykker S. 44—56, 61—91, 95—107. Til Eksamen opgives S. 62—66, 68—82, 95—104.
- 2M (*Rektor*). Jespersen og Sarauw: Engelsk Læsebog S. 22—38, 40—66, 78—86, 108.
- 1M (*Kierkegaard*). O. Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Mellemskolen I. Til Eksamen opgives Stk. 36—39, 55, 59, 67, 70, 74, 77—84, 87—88.

Tysk.

- IIIGs (*Dinesen*). Deutschland II³ Nr. 5, 6 og 8. Digte af Schiller (efter Østergaard). Goethe: Hermann und Dorothea. Som Privatlæsning en Række Digte. Kapers kortfattede Sproglære. 1—2 Stile om Ugen, Genfortællinger og Oversættelser. Litteraturhistorie i mundtlig Form og efter Kapers Hefter. Repetition af Eksamenspensum.

De to foregaaende Aar er læst: Deutschland II³ Nr. 1—2, 4, 7, 9—12, 14, 20, 22, 27—28; Wilhelm Tell; efter Østergaards Digte: Goethe og Schiller. Kursorisk: Skoubos Noveller; Ludwig: Zwischen Himmel und Erde; Die nationalsozialistische Revolution (Hirt).

Til Eksamen opgives: Deutschland II³ Nr. 5, 8, 10 (S. 86—90), 28. Hermann und Dorothea IV og V. Wilhelm Tell I. Østergaards Digte I 1—6, 27 og II 4—5. Til Taleprøven: Moe: Tysk Novelledigtning Nr. 1—3, 5—7 Eksaminationsmaade: Oversættelse.

- IIIGm (*Freil*). Gad: Moderne tyske Noveller S. 5—59, 85—102, 104—124 Kursorisk S. 124—136. Kapers kortfattede Sproglære.

Til Eksamen: Gad S. 5—59.

- IIIGs (*Freil*). Deutschland II³ S. 150—160, 207—220.

Wilh. Tell II—V. Østergaards Digte: Goethe Nr. 1—6, 9—10, 14—15, 17, 19, 25—27, Cursorisk: Th. Mann: Buddenbrooks S. 1—164, 189—256, 272—293, 420—446. Kapers større Grammatik. Vibæks Stiløvelser for Viderekomne. Ca. 35 Stile, Genfortællinger og Oversættelser. Litteraturhistorie efter Kapers Hefter I—II.

II Gm (*Dinesen*). Skouboes Noveller. Kapers mindre Grammatik.

IGs (*Dinesen*). Skouboes Noveller S. 5—29, 46—ud. Deutschland II Nr. 4, 13, 16, 22. Cursorisk: Gad: Moderne tyske Noveller. Kaper: Tyske Stiløvelser for de mellemste Klasser. Stile efter tyske Realeksamensopgaver 1—2 Gange om Ugen. Kapers lille Grammatik.

IGm (*Götzsche*). Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe S. 152—211.

R (*Dinesen*). Ingerslev og Vibæk: Tysk III³ S. 5—92, 117—135. Stiløvelser efter Gloseheftet. Kapers mindre Grammatik. En Del cursorisk Tekst læst.

Til Eksamen opgives S. 5—53, 117—129¹⁶.

4M (*Dinesen*). Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe S. 50—123. Kapers kortfattede Sproglære. Stil 1—2 Gange om Ugen efter tyske Realeksamensstile. Cursorisk: Kaper og Rohde: Auf rauhen Pfaden.

Til Eksamen opgives: Læsebogen S. 50—57, 64—75, 84—109, 115—119.

3M (*Freil*). Begynderbogen ud. Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe S. 1—5⁸, 9—39¹⁴. Kapers kortfattede Sproglære. Stile paa Klasse-tavlen.

2M (*Freil*). Kaper og Nielsen: Deutsch für Anfänger til Stk. 83. Stile paa Klasses-tavlen.

Fransk.

- III G (*Helms*). Maupassant: Contes choisis S. 17—131.
Bainville: Napoléon S. 67—126. Olaf Nielsen:
Fransk Sproglære. En ugentlig Time anvendt til
Gennemgang af Avisstof („Le Journal“) og Fore-
visning af Lysbilleder fra Paris og Omegn.
- II Gs (*Gøtzsche*). Merimée: Colomba (éd. dan.). Chr.
Niensens Grammatik.
- II Gm (*Gøtzsche*). Jung: Fransk Læsebog S. 1—148.
Chr. Niensens Grammatik.
- IG (*Helms*). Nielsen og Hoffmann: Fransk Begyn-
derbog S. 2—111.
- R (*Helms*). Nielsen og Hoffmann: Fransk Begyn-
derbog S. 2—99.
Til Eksamen S. 55—99.

Historie.

- III G (*Gøtzsche*). Schjøth og Lange: Verdenshistorie II.
Ottosen: Nordens Historie S. 167 ud. Munch:
Samfundskundskab.
Til Eksamen opgives som Særpena: Schjøth
og Lange I: Den nyere Tid indtil Frans I og
Ottosen: Nordens Historie indtil Valdemarerne.
- II G (*Helms*). Munch: Verdenshistorie III. Ottosen:
Nordens Historie S. 1—182.
- IG (*Illum*). Munch: Verdenshistorie I. Schjøth og
Lange: Verdenshistorie I til den nyere Tid.
- R. (*Illum*). Lauritsen: Verdenshistorie for Realklas-
sen. H. L. Møller: Samfundslære for Realklassen.
- 4M (*Kierkegaard*). L. Schmidts Lærebog II S. 121
ud. Det læste Pensum opgives til Eksamen.
- 3M (*Illum*). L. Schmidt I S. 104 ud, II S. 1—114.
- 2M (*Illum*). L. Schmidt I S. 111—203.
- 1M (*Illum*). L. Schmidt I S. 1—111.

Geografi.

- III Gs (*Johs. Ferdinand*). P. Andersen og M. Vahl: Almindelig Geografi: Klima og Plantebælter, Erhvervskulturens Hovedformer, Oversigt over Europa.
- III Gm (*Johs. Ferdinand*). Tidligere (i IIG) er læst: Samme Bog: Havet, Atmosfæren, Klima- og Plantebælter, Erhvervskulturens Hovedformer, Oversigt over Europa.
- II Gm (*Johs. Ferdinand*). Samme Pensum som III Gm.
- R (*Beck*). P. Andersen og Vahl: Erhvervsgeografi.
- 4 M (*Beck*). C. C. Christensen: Geografi for Mellem-skolen II: Amerika, Danmark, Norge, Sverige.
- 3 M (*Beck*). Samme Geografi: Afrika, Asien, Australien.
- 2 M (*Beck*). C. C. Christensen: Geografi for Mellem-skolen I: Donaulande, Sydeuropa. Størstedelen af forrige Aars Pensum repeteret.
- 1 M (*Beck*). Samme Geografi: Forfra til Schweiz (inkl.).

Naturhistorie.

- III Gs (*Johs. Ferdinand*). P. Andersen og M. Vahl: Geologi for Gymnasiet. Kr. Simonsen: Biologi. A. Krogh: Menneskets Fysiologi.
Til Eksamen opgives: Biologi og Fysiologi.
- III Gm (*Johs. Ferdinand*). Samme Geologi, Biologi og Fysiologi.
Til Eksamen opgives: Geologi.
- II Gs (*Johs. Ferdinand*). Samme Geologi S. 126 ud. Samme Biologi S. 52—62. Samme Fysiologi S. 4—110.
- II Gm (*Johs. Ferdinand*). Samme Bøger og Pensa som IIGs i Geologi, Biologi og Fysiologi.
- R (*Johs. Ferdinand*). V. Balslev og P. Andersen:

Zoologi for Realklassen (med Forbigaaelser og Tilføjelser). V. Balslev og Kr. Simonsen: Botanik for Realklassen (med Forbigaaelser).

- 4M (*Johs. Ferdinand*). Alb. Stockmarr og J. Bøving-Petersen: Zoologi for Mellemskolen: Orme, Bogen ud. Kr. Simonsen og V. Balslev: Botanik for Mellemskolen, Hæfte IV, samt Græsser efter Hæfte III.
- 3M (*Johs. Ferdinand*). Samme Zoologi: Padder, Fiske, Leddyr. Botanik: Hæfte III. H. Rasmussen: og Kr. Simonsen: Organisk Kemi.
- 2M (*Beck*). Samme Zoologi: Fugle, Krybdyr, Padder. Botanik: Hæfte II. Plantebestemmelse: Lille Flora.
- 1M (*Johs. Ferdinand*). Hans Hvass og P. L. Jørgensen: Zoologi for Mellemskolen I (med Forbigaaelser af enkelte Pattedyr). Botanik: Hæfte II.

Latin.

- IIIGs (*Illum*). Høeg: Cæsar og andre Forf. S. 48—76, 86—107. Ciceros Taler S. 77—104.
Til Eksamen opgives: Cæsar, 5' Bog, kap. 24—42; Ciceros Breve, Nr. 1—16, 21. Ciceros Taler S. 41—48, 51—62, 86—94.
- IIGs (*Helms*). Cicero (Høeg) S. 51—102.
- IGs (*Illum*). Høeg: Cæsar 4.—5. Bog. Cicero S. 5—19.
- 4M (*Helms*). Mikkelsen: Latinsk Læsebog S. 1—37.

Oldtidskundskab.

- IIIG (*Gøtzsche*). Platon: Apologien, Kriton ved H. Frisch.
Til Eksamen opgives: Odysseen i Østergaards Udvalg V, VI, VII, IX, XI. Sofokles: Antigone (Ovs. Thor Lange). Herodots 1. Bog: Kong Kroisos. Platon: Sokrates' Forsvarstale.

- IIG (*Götzsche*) Herodots 1. Bog: Kong Kroisos. Sofokles: Kong Oidipus, Antigone. Aischylos: Perserne. Secher: Græsk Mytologi: Heroerne. V. Nielsen: Den græske Litteraturs Historie til Filosofien. Kragelund: Græske Kunstværker.
- IG (*Kierkegaard*). Bierings Mytologi. Odysseen i Wilsters Oversættelse 1., 2. og 6. Sang. Sofokles: Antigone. Lidt Kunsthistorie.

Matematik og Regning.

- IIIGs (*Steffensen*). Jacob Jensens Matematik S. 133 og ud. Til Prøven opgives S. 50—85 og S. 110—152.
- IIIGm (*Steffensen*). Pihl og Christensen: Matematik III. C. Juel: Stereometri. Til Prøven opgives efter Anordning af 1. Decbr. 1906: Aritmetik Stk. 10, 11, 12, 13. Trigonometri. Stereometri Stk. 2, 3, 5, 6. Analytisk Plangeometri.
- IIGs (*Steffensen*). Mogensens Matematik, Udg. 1930, S. 90—168.
- IIGm (*Steffensen*). Pihl og Kristensen: Matematik II.
- IGs (*Steffensen*). Mogensens Matematik, Udg. 1935, S. 1—62.
- IGm (*Hempel Hansen*). Jul. Petersens Lærebog i Matematik (sidste Udg.) 1 og 3—4 til Areal.
- R (*Hempel Hansen*). Pihl og Ring: Regnebog V S. 1—135.
- 4M (*Steffensen*). Pihl og Ring: Regnebog IV. Pihl og Rasmussen: Geometri II S. 45—59.
- 3M (*Hempel Hansen*). Pihl og Ring: Regnebog III. Pihl og Rasmussen: Geometri II S. 20—45.
- 2M (*Steffensen*). Pihl og Ring: Regnebog II. Pihl og Rasmussen: Geometri II S. 1—30.
- 1M (*Hempel Hansen*). Pihl og Ring: Regnebog I. H. J. Pihl: Geometriske Øvelser I.

Naturlære.

(*Borelli Møller*, Kemi i II og IIIGm *Hempel Hansen*
Fysik og Kemi i IGS *Beck*).

IIIGm Fysik: Eriksen og Kofoed: Elektricitet II, Barmwaters Astronomi. Til Eksamen opgives: Eriksen og Kofoed: Elektricitet I S. 1—80, 86—90, Elektricitet II S. 1—30, 35—40, 106—132, 142—143. Varmelære S. 1—29, mekanisk Fysik S. 1—17, 48—93, 102—129, Optik S. 5—28, 52—67, Barmwaters Astronomi S. 8—26, 63—86, 125—143, 166—168.

Øvelser: Maaling af Længdeudvidelseskoefficienter, Luftens Normalvægtfylde, Fugtighedsgrad, Varmestraaling, Daniellelements Konstanter, Kompensationsmetode, Opvarmning ved Gas, Elektricitet og Sprit, Fotometer, Linsers Forstørring, Sekstant, faste Stoffers Vægtfylde, Pyknometer, Snoningsforsøg, Horizontalintensitet.

Kemi: L. J. Ring: Kemi for Gymnasiet S. 140—191. Til Eksamen opgives: S. 50—57, 81—99, 107—138, 148—158, 188—191, 164—170, 174—181.

IIIGm Fysik: Eriksen og Kofoed: Mekanisk Fysik og Optik.

Kemi: J. Petersen: Kemi for Gymnasiet S. 73—123.

IIGm Fysik: Eriksen og Kofoed: Varmelære og Elektricitet I.

Kemi: Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet S. 1—104.

IGS L. Christiansen og Sophie Petersen: Fysik og Kemi for Gymnasiets sproglige Linier.

R Rasmussen og Simonsen: Varmelære for Realklassen. Fischer og Simonsen: Elektricitetslære for Realklassen. Samme: Øvelser og Opgaver i Elektricitetslære.

- 4M Rasmussen og Simonsen: Fysik II fra Lyden og Bogen ud. Fischer: Øvelser i Magnetisme og Elektricitet II. Rasmussen og Simonsen: Uorganisk Kemi, Afsnit II. Rasmussen og Simonsen: Opgaver II fra Nr. 20 og Bogen ud.
- 3M Rasmussen og Simonsen: Fysik II til Elektricitet. Samme: Opgaver II til Nr. 20.
- 2M Rasmussen og Simonsen: Fysik I fra Magnetisme og Bogen ud. Jac. Fischer: Øvelser I. Rasmussen og Simonsen: Uorg. Kemi S. 1—26. Samme: Øvelser I Nr. 27—45.
- 1M Rasmussen og Simonsen: Fysik I til Side 61. Samme: Øvelser I til Nr. 26.

Skrivning (*Beck*).

- 1—3M Larsens Skrivehefter. Afskrift og Diktat.

Tegning (*Svensen*).

- 3M Enkeltmandsundervisning. Figurer, Fugle og Keramik. Flere har tegnet og malet i det fri.
- 2M Klasseundervisning i praktisk Perspektiv og Farvelægning af Vægmønstre. Enkeltmandsundervisning i Tegning af Brugsgenstande.
- 1M Klasseundervisning efter Vægtavler og lettere fritstaaende Ting.

I Fritegning har deltaget Elever fra 3M til 3G. Flere har malet Motiver fra Herlufsholm, andre malet Fugle.

Sang og Musik (*Gade*).

Med Undtagelse af R og 4M har hver Klasse haft 2 ugentlige Timer i Sang; den ene, der er en Fællestime, er benyttet til Indøvelse af flerstemmige Sange, særlig Kompositioner af danske Komponister fra J. A. P. Schulz til Carl Nielsen; den anden har

været anvendt til Indøvelse af enstemmige Kirke- og Folkemelodier. Der er lagt stærk Vægt paa at lære Disciplene en fornuftig Behandling af Sangstemmen. Øret har man søgt at udvikle ved Hørelære og Musikdiktat. I Musikundervisningen har deltaget 33 Disciple. Undervisningen har omfattet Klaver, Violin og Cello. Da det efter Forholdenes Natur er udelukket, at den enkelte kan skaffe sig større teknisk Færdighed paa sit Instrument, søger man paa forskellig Maade at bringe Disciplene en saa omfattende musikalsk Almendannelse som muligt. — Der har været dannet flere Grupper til kollektiv Musiceren. For en frivillig Kreds, særlig fra Gymnasiet og de ældre Mellemskoleklasser, er en Række Orkester- og Kammermusikværker gennemgaaet og ved Hjælp af Grammofonplader analyseret efter deres formale Struktur.

Sløjd.

- 3M (*Johs. Ferdinand*). Enkeltmandsundervisning.
- 2M (*Beck*). Delvis Klasseundervisning.
- 1M (*Beck*). Klasseundervisning.

I Vinterhalvaaret har der desuden i Fritiden været regelmæssige Timer for 1—3M om Eftermiddagen og for enkelte interesserede i de øvrige Klasser om Aftenen et Par Gange ugentlig.

Skolehaven.

(3M *Johs. Ferdinand*, 2M og 1M *Beck*).

I Skolehaven, hvori der i Foraaret 1936 er 60 Disciple, som har Jord til Dyrkning i Fritiden, arbejdes der i 3M og i 1M i 2 Timer samt i 2M i 3 Timer ugentlig fra 1. April til 1. November. Arbejdet bestaar dels i Renholdelse af Haven, dels i Dyrkning af nogle Køkkenurter og Prydplanter, saaledes at hver Discipel har sit Bed (Klasseundervisning).

Legemsøvelser.

(4M *Kierkegaard*, de øvrige Klasser *Falk Jensen*).

Tiden fra Midten af Oktober til Slutningen af Marts har været anvendt til Gymnastik og Haandbold. Den øvrige Del af Aaret har været brugt til Fodbold, Fri Idræt, Haandbold og Svømning. Svømmesæsonen sluttede den 1. September med en Kapsvømning i Susaaen.

Gymnastik.

I „Herlufsholms Gymnastikforening“ har ca. 20 interesserede Disciple to Gange om Ugen dyrket Idrætsgymnastik.

Den 31. Marts afholdt Foreningen Konkurrence om Gymnastikmesterskabet, som atter i Aar blev vundet af Mogens Schlüter, Nr. 2 blev Tage Sørensen og Nr. 3 Claus Kähler.

Fodboldkampe.

¹¹/₉ Skoleholdet mod Sorø Akademi 3—2. ¹⁸/₉ samme to Hold 0—1. ²²/₉ Pokalkamp mod Haslev Gymnasium 0—4. ²⁹/₉ Skoleholdet mod gamle Herloviaanere 6—2. ⁹/₁₀ Skoleholdet mod Flyverskolen i Ringsted 5—3. ²⁷/₁₀ Skoleholdet mod Stenhus Kostskole 1—4. ²⁹/₁₀ Skoleholdet mod Haslev Gymnasium 4—2.

Endvidere er der spillet adskillige Kampe mod Næstved Boldklub og Næstved Idrætsklub.

Fri Idræt.

I September Maaned afholdtes Klassemesterskaberne.

²⁶/₉ afholdtes paa Skolens Stadion et Idrætsstævne med Deltagelse af Haslev Gymnasium, Nakskov Gymnasium, Nykøbing Katedralskole, Sorø Akademi og Stenhus Kostskole. Herlufsholm blev Nr. 4 i Gruppe I, Nr. 1 i Gruppe II og Nr. 2 i Gruppe III. ⁶/₁₀ afholdtes

den aarlige Match mod Gammel Hellerup Gymnasium. Herlufsholm vandt alle 3 Grupper.

Præmier.

For særlig Dygtighed og Iver til Gymnastik og Idræt er der i III G uddelt Bogpræmier til Chr. Bruun, Chr. Hage, Per Linnet og Ebbe Schovsbo. I Realklassen til Finn Westerby.

Under mere private Former drives fremdeles:

Tennis og Badminton.

(Borelli Møller).

Klubben er aaben for Disciple i Gymnasiet, R og 4M. Kontingentet er 4 Kr. pr. Halvaar. Medlemsantallet ca. 50. Vinder af Efteraarets Turnering i Tennis blev Kurt Møller IG, som ligeledes vandt Foraarets Turnering i Badminton. I Tennis har Klubben haft Kampe med Flyverne fra Aunø og i Badminton med Nykøbing Katedralskole, Frederiksborg Statsskole, Skelskør Badmintonklub, Sorø Badmintonklub, Vordingborg Seminarium og Herlufsholm Sogns Badmintonklub; samtlige Matcher er vundne m. U. a. en af de 3 mod Nykøbing F. spillede, der blev uafgjort. Desuden har der været Deltagelse i Sjællandsmesterskaberne og i Danmarks mesterskaberne.

Fra Skolens Dagbog.

Maj. 15. Lektorerne Gøtzsche og Borelli Møller overbringer, under Rektors Fravær, Næstved en Mappe med Akvareller af Kunstmaler Albert Svensen med Lykønskning paa 800-Aars Jubilæumsdagen.

Juni. 23. Skolen havde Besøg af ca. 200 gamle Herlovianere og Soranere. Efter Frokost paa Festsalen afholdtes en Andagt i Kirken med Kransenedlægning og Defilering som paa Trollemorgen, derpaa historisk Foredrag af Lektor Helms. Om Aftenen var Skolens Lærere Samfundenes Gæster ved en Middag. 26. Dimissionsfest for Studenter og Realister med paafølgende Middag og Panchesold. 28. Translokation. 29. Optagelsesprøve.

August. 24. Fugleskydning paa Sportspladsen. Store Fuglekonge blev G. Bruun (V), lille Fuglekonge Ib Jørgensen (I). 29. Filmsforevisning.

September. 12. Skoleskovtur til Møen i straalende Solskin. 18. Stor Brandprøve med Udrykning af Falck's Redningskorps fra Næstved. Om Aftenen Filmsforevisning. 19. Inspektion af Fransk- og Gymnastikundervisningen ved Lektor Troensegaard. 26. Kongens Fødselsdag fejredes som sædvanlig ved Idrætsstævne med Deltagelse fra Haslev, Nakskov, Nykøbing F., Stenhus og Sorø. 29. Fodboldkamp med gamle Herlovianere.

Oktober. 6. Idrætskonkurrence med Gl. Hellerup Gymnasium paa Herlufsholm. 10. Inspektion af Naturhistorieundervisningen ved Lektor P. Andersen. Foredrag om Folkeforbundet af Frøken Henni Forchhammer. 31. Recitation af „Peer Gynt“ ved Skuespiller Sigurth.

November. 5. Til Johnson Dyrefilmen „Baboona“. 13. Lysbilledforedrag ved den gamle Dipel stud. mag. Degenkolv om hans Rejse med „Monsunen“.

Skovklosters 800-Aars Jubilæum.

Festlighederne d. 29.—30. Novb.

Det havde piskregnet hele Dagen og Natten forud, saa det var med bange Anelser for Vejret, at man imødesaa Morgenen den 29de. Men allerede ved Syvtiden klarede det, og da Disciplene Kl. halv ni samledes i Kirken til en højtidelig Morgenlovsang, med en kort Tale om Dagens Betydning af Pastor Hee-Andersen, var det allerede blevet pragtfuldt, friskt Solskinsvej, og saadan holdt det sig Dagen igennem.

Til „Skolens Bord“ Kl. tolv var Pressen indbudt. Der serveredes en festlig Middag, og da man var kommet et godt Stykke ind i Menuen, meddelte Rektor, at nu vilde der „efter god, gammel Klosterskik“ blive læst højt under Maaltidet; hvorpaa Lektor Helms rejste sig og i et kort Foredrag opridsede Stedets Historie og pegede paa de synlige Minder derom, som de særlig burde lægge Mærke til under deres Besøg. Efter Middagen modtoges Pressen til Kaffe i Forstanderlejligheden af Forstanderen og Lensbaronesse Rosenkrantz.

Klokken halv tre fandt den store Højtidelighed i Kirken Sted — sikkert en af de skønneste og mest stemningsfulde, til hvilken det minderige gamle Kirkerum i mangfoldige Aar har været Vidne. Længe før det fastsatte Tidspunkt havde de indbudtes talrige Skare fyldt hver eneste Plads; en festklædt Forsamling,

de fleste af Herrerne i Kjole og hvidt, Embedsmænd og Officerer i funkende Galla. I de forreste Stole sad Statsministeren og Undervisningsministeren, og med dem de højeste Embedsmænd fra begge Ministerier. I „Forstanderstolen“ saas desuden den forrige Forstanders Enke, Lensbaronesse Reedtz-Thott fra Fedgaarden. Blandt de øvrige Gæster lagde man Mærke til det kgl. Teaters Chef, Andreas Møller, Amtmændene Topsøe og Toft, de to forhenværende Rektorer, Professor Bache og Krarup, de forhenværende Adjunker paa Herlufsholm, Rektor Bang og Rektor Raaschou-Nielsen; endvidere alle Næstveds og Sognets Embedsmænd, Repræsentanter for Disciplenes Forældre, en Række Præster, samt selvfølgelig alle Skolens egne Embedsmænd og Lærere, Stiftelsens Funktionærer og faste Arbejdere m. fl., alle med Damer. Hele den søndre Korsarm, lige bage de to Lænestole, der afventede Kongens og Kronprinsens Komme, var reserveret de gamle Herlovianere, som havde givet Møde i et Antal af over hundrede.

Mens man ventede, var der Lejlighed til at dvæle i den forunderlige Skønhed af dette Billede: det menneskefyldte, og dog saa højtids-tyste Rum, fyldt af Blomsters Efteraarsfarver, af Glans fra Kroner og fra tændte Lys i Koret og langs alle Stolerader, brydende mod Striber af Sol og blaat i de høje Ruder. Da den Roskilde Bisp — Eskils Efterfølger — sidenhen, ved Højtidens Slutning, stod for Altret i sin glitrende gyldne Kaabe, med Armene løftet til Velsignelsen, mens Responsum klang fra Orgel og Basuner og alle de lyse Drengestemmer, maatte man sige til sig selv, at skønnere Scene kan Kirken næppe have frembudt, end ikke ved de største Fester i den katolske Tid.

Paa Pladsen udenfor og langs Nyvej havde der i Mellemtiden samlet sig en talrig Skare Tilskuere, og præcis Klokken halv tre rullede de kongelige Biler op

foran den røde Løber, der var lagt fra Vejkanten op til Kirken. Kongen bar Garderuniform og var ledsaget af Kammerherre Juel og Oberstløjtnant Freiesleben; Kronprinsen, der var i Marineuniform, ledsagedes af sin Adjutant, Kaptajnløjtnant Kjølens. Ved Udstigningen hilstes de af Amtmand Topsøe og Politimester Schmit. Amtmanden udbragte et Leve for Hans Majestæt, som besvaredes med kraftige Hurraraab. Ved Kirkedøren modtoges Kongen og Kronprinsen af Forstanderen, Rektor Friis-Hansen og Pastor Hee-Andersen. Efter at Kongen et Øjeblik havde underholdt sig med Rektor, begav Kongen og Kronprinsen sig ind i Kirken. Saa snart de kongelige traadte ind, rejste alle sig, og saa snart Kongen havde taget Plads, tog Højtideligheden sin Begyndelse. Efter Hartmann's „Indledningsmusik til Universitetets 400-Aars Jubilæum“, udført af Organist Gade samt Musikere fra København og sjællandske Provinsbyer, og Fællessalmen: „Aleneste Gud i Himmerig“, læste Pastor Hee-Andersen, i Messedragt foran Altret, Dagens Indgangsbøn, og derefter traadte Forstanderen op paa Prædikestolen.

Deres Majestæt! Deres Kgl. Højhed! Ærede Forsamling!

Naar vi idag, den 29. November 1935, fejrer denne Stiftelses 800-Aars Jubilæum, er dette ikke nogen tilfældig valgt Datum. Thi det var idag for 800 Aar siden, at Klosters Stiftelsesbrev blev udfærdiget og samme Dag stadfæstet af Biskop Eskil af Roskilde.

Originalen er ganske vist gaaet tabt; men en smuk Kopi, udført paa Foranledning af Biskoppen af Roskilde, Niels Stigsen, i Aaret 1245, findes endnu og opbevares i Herlufsholms Godsarkiv.

Klosters Stiftere var den sjællandske Stormand, Skjalm Hvides Ven, Peder Bodilsen, hans Moder og to Brødre. De skænkede Sankt Peders Kirken i Næstved,

hvortil de havde Patronatsret, til et Munkesamfund efter den hellige Benedikts Regel, og endvidere en Del Jordegods. Ogsaa Biskop Eskil gav rige Gaver og desuden Tiendefrihed af alle Klosters Ejendomme i Roskilde Stift; og for en Sikkerheds Skyld lyste han Band over alle, der i Fremtiden maatte søge at fratage Klosters dets Ejendomme eller Rettigheder. — Klosters Stiftelse skete i Kong Erik Menveds Tid; men allerede under Kong Erik Lam styrkedes Klosters Stilling meget betydeligt, idet denne Konge ved et Brev af 21. Marts 1140 skænkede Klosteret vidtrækkende Privilegier. Dette Brev er det ældste af alle bevarede danske Dokumenter og opbevares i Godsarkivet her. Det fritager Klosteret for alle kongelige Skatter og lægger desuden hele Næstved By ind under Klosters Jurisdiktion. Klosteret og dets Gods danner saaledes en Stat i Staten, fritagen for alle Byrder og Afgifter til Konge og Rige. — Denne Tingenes Tilstand vedvarede i 400 Aar, lige til Klosteret ophævedes ved Reformationen.

Og i hele denne Periode forøgedes Klosters Gods stadig, idet baade Konger, Bisper og Adelsmænd skænkede Klosteret Gods for deres Sjæles Frelses Skyld, saaledes at Klosteret efterhaanden ejede c. 400 Gaarde i henved 100 Byer og Landsbyer. —

Hvor Næstved Sankt Peders Kloster oprindelig har ligget, véd vi intet om. Da Stifteren skænkede Sankt Peders Kirke til Klosteret, er det sandsynligt, at det oprindelig har ligget i Nærheden af denne Kirke.

I Yngre Næstved Aarvog berettes under Aaret 1261, at den 26. April, Natten til tredie Paaskedag, brændte Næstved Klosteret, og paa Grundlag heraf troede man senere, at Klosteret efter Branden flyttede Nord for Byen ved Susaaens Bred, hvor det genopstod som „Skovkloster“. Denne Opfattelse af Klosters ældste Historie beror imidlertid paa en Misforstaaelse.

Selve Klosterkirken bærer umiskendeligt Præg af at være blevet til i Aarene 1180—1200, bygget som den er i romansk Stil, og allerede paa den Tid er Næstved Klostret altsaa flyttet ud til sin nuværende Plads. Det „Kloster i Næstved“, der brændte i 1261, var altsaa det herværende Kloster. Navnet „Skov Kloster“ dukker første Gang op i Jordebogen over Roskildebispens Gods, der stammer fra Slutningen af det 14. Aarhundrede.

Denne skønne Kirke, hvori vi nu befinder os, har imidlertid i Tidernes Løb undergaaet mange Forandringer. Af den oprindelige romanske Kirke er kun Murene og enkelte Vinduer bevaret. Det oprindelige Bjælkeloft blev efter Branden erstattet med Hvælvinger, de rundbuede, romanske Vinduer blev afløst af højere Vinduer, Koret udvidedes betydeligt, og de fem saakaldte Apsider, hvormed Kirkens Østende oprindelig afsluttedes, forsvandt.

Et Minde fra Kirkens ældste Tid er dog lykkeligvis blevet bevaret: det skønne, tidliggothiske Krucifiks, udskaaret i Elfenben og Hvalrostand, et nordfransk Arbejde fra det 13. Aarhundrede, hjembragt fra en Udenlandsrejse af Klostrets Abbed. — Det gamle Kloster synes at have staaet ret velbevaret indtil 1868, da Herholdts Ombygning ødelagde dette skønne Mindesmærke fra Middelalderen. Heldigvis er dog en Del af Østfløjen blevet bevaret. Denne er for Tiden under Restauration, og de under denne fremkomne Oplysninger tyder nærmest paa, at Klostret stammer fra samme Tid som Kirken, altsaa fra c. 1200; og de gamle Rum begynder at komme til deres Ret. Saaledes fremtræder den gamle Kapitelsal, som vi bagefter skal besøge, i sin oprindelige skønne og interessante Skikkelse. Ligeledes har den gamle Korsgang, der er opført i 1502 og forbinder Kirken med Klostret, faaet sin rette Højde og Skønhed tilbage.

Ved Reformationens Indførelse var Klosters Dage talt — dog ikke pludseligt, men gradvis. Ved sær kongelig Naade fik den tidligere Aarhus Biskop, Ove Bilde, efter at han var blevet afsat fra sit Bispeembede, Skovkloster i Forlening og forblev der til sin Død i 1555 — en lempelig Overgang fra Klostertiden.

I 1532 blev Christopher Hansen Klosters Abbed, og om ham hedder det, at han „havde Klosteret i Værge“, indtil Kronen mageskiftede det til Herluf Trolle. Han døde i 1559, og hans Gravsten findes her i Kirken.

Munkene fik Lov til at blive boende i Klosteret indtil deres Død, og endnu i Ove Bildes Testamente af 1554 betænkes de med Gaver. Ogsaa nogle af de i Klosteret „indgivne“ blev boende der helt op i Herluf Trolles Tid, saaledes to Jomfruer Grubbe, der først døde i 1560-erne, og hvis Ligsten findes her i Kirken.

Det var saaledes ikke nogen almindelig Ejendom, Herluf Trolle ved Mageskiftet med Kong Frederik den Anden kom i Besiddelse af. Han har vel maattet tænke paa, at den allerede én Gang var blevet skænket til et aandeligt Formaal. I 400 Aar havde Kirken genlydt af Munkenes Sang, naar de 8 Gange i Døgnet holdt Gudstjeneste, Vigilie fra Kl. 2 til 3½ om Natten, Matutin ved Daggry, Prim ved Solopgang o. s. v., foruden de utallige Messer, der læstes for Klosters Velgørere, som staar optegnet i Calendarium Næstvedense. Men Middelalderens Klostre var ikke blot Hjemsteder for Datidens religiøse Liv, de var ogsaa Kulturcentre, hvor Kunst og Videnskab dyrkedes, og tillige de eneste Steder, hvor Ungdommen kunde lære boglig Syssel, idet Skoler kun fandtes i Tilknytning til Klostre og Domkirker. At ogsaa Skovklosteret her har haft Skoleundervisning paa sit Program er tydeligt dokumenteret: Ifølge Calendariet var der ogsaa Drengene i Klosteret; og i et i 1398 oprettet Testamente betænkes Skoleme-

steren, Jon Magnussen i Skovkloster, med en Gave. I 1404 døde Lambert Jacobsen, der benævnes discipulus og saaledes er den første Discipel, hvis Navn kendes. Han blev begravet i Kirken her, hvor hans Ligsten endnu er bevaret. Og i Calendariet findes antegnet: Idus Novembris obiit frater Marquardus puer, altsaa en Dreng, der allerede var naaet til at blive Munk. —

Var Godset faldet i en almindelig Herremands Haand, da var sandsynligvis alle disse Traditioner blevet glemte. Men Stedets nye Herrer, Herluf Trolle og Birgitte Gøye, var besjælede af den samme Aand, der brændte i Peder Bodilsen, da han, som det hedder: „Opflammet af guddommelig Kærlighed“ gav sit Guds til Guds Ære. Det samme besluttede Herluf Trolle og Birgitte Gøye at gøre, og deres Motiver fremgaar klart af Fundatsen for „Danmarks Adels frie Skole“, som Skolens oprindelige Navn lød ifølge Fundatsen af 1565. Det hedder heri: „Efterdi alle Mennesker er skabt til Guds Ære — saa er de og pligtige at lade deres Efterkommere den rette Guds Dyrkelse kende, at alle som i Landet bor maa vide at ære Gud i Hu og Hjerte i al deres Væsen og Gerninger.“ I disse Ord er klart angivet, hvad Stifterne har ment, at deres Gave skulde anvendes til, hvad der skulde være Skolens Program og Maal.

Der skal vægtige Grunde til at forlade dette Grundlag, som Stifterne har lagt. Vel kan det ske, at der atter kan opstaa et nyt, mægtigt Aandens Vejr, som da Reformationen omstyrtede Peder Bodilsens Kloster og lærte Kirken paa en ny Maade at tjene Gud i Aand og Sandhed. Men hvad der saa sker i Fremtiden, er det min Overbevisning, at den gamle kristne Tro, paa hvis Grundvold Munkene byggede deres Kloster og Herluf Trolle og Birgitte Gøye deres Skole, at den ikke lader sig rokke, men altid vil vise sig at være

den faste Grundvold, hvorpaa vi bedst kan bygge vor Ungdoms Opdragelse og Undervisning.

Vi fejrer idag Aarsdagen for en Stiftelse, der først som Kloster og saa som Skole igennem 800 Aar har været et Kulturcentrum i vort Land, hvor Tusinder har hentet Opbyggelse og Kundskab.

Det er mit Haab og mit Ønske, at Herlufsholm endnu gennem mange Generationer maa virke i Herluf Trolles og Birgitte Gøyes Aand, til Lykke og Velsignelse for vor Ungdom og vort Fædreland.“

Efter at Forstanderen havde endt sin Tale, sang Disciplene *à capella* tre gamle katolske Hymner: en oldkirkelig Salme, Orlando di Lasso's „Quia apud te“ og Palestrina's „Kyrie“, hvorpaa Biskoppen for Roskilde Stift, Axel Rosendal, besteg Prædikestolen og talte ud fra Ordene i Matthæus' Evangelium: „Og Jesus traadte frem, talte til dem og sagde: Mig er givet al Magt i Himlen og paa Jorden, gaar derfor hen og gøre alle Folkeslagene til mine Disciple, idet I døbe dem i Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn, og idet I lære dem at holde alt det, som jeg har befaleet eder. Og se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.“

Efter at have omtalt, hvorledes bl. a. Benediktinerordenen søgte at efterleve dette Skriftord og tillige gav deres Bidrag til Kulturens Udvikling, idet der dog ikke var Tale om nogen almen menneskelig Oplysning, men kun om Præsteuddannelse, nævnte Biskoppen Reformationen som Vendepunkt ogsaa i Henseende til Skolevirksomhed og fortsatte:

Grebet af det Budskab, Luther forkyndte, fattede Herluf Trolle og Fru Birgitte den Beslutning, som gav sig et storladent Udtryk i Fundatsen af 23. Maj 1565. Ud fra Erkendelsen af, at alle Mennesker er skabt til Guds Ære, og „skyldige den at forøge og

formere, betones Pligten til at lade Efterkommerne lære at kende „den rette Gudsdyrkelse i Sandhed og Guds frygt, Gud til Lov og Ære, Land og Riger til Forbedring“. Vi føler, at her sigtes længere ud og drages mere omfattende Konsekvenser af Jesu Afskedsbefaling, end hvor man lader alt samle sig om Munkelev og den Gudsdyrkelse, som har sit Højdepunkt i den katholske Messe. Her nynnes paa de Toner, Kingo senere lægger Ord til:

Jeg i mit Kald og Stand
min Gud og Fader kan
tilbørlig dyrke!

Selvfølgelig maatte der her som alle Vegne Tid for Knoppen til at aabne sig. I de første Tider efter Reformationen tog Undervisningen Sigte paa Udmøntning af Troens Lærdomme. Latin var endnu det hellige eller ene værdige Tungemaal. Skolens Ordinants anordner saaledes Ris til de Elever, som understod sig i at tale Dansk i Timerne, og ved Middagsbordet læstes højt enten af Biblen eller af Historier efter Skolemesterens Tykke! Reformation lader sig aldrig gennemføre i en Haandevending. Kun lidt efter lidt naaede Luthers Tanker frem til Virkeliggørelse. Kun lidt efter lidt naaede det Sandhedens Søgelys, som er al ægte aandelig Higes fornemste Virkemiddel, ud til Menneskelivets forskellige Omraader. I Virkeligheden rejstes kun lidt efter lidt den Skole, hvis Grundsten lagdes for 800 Aar siden, og som den Dag i Dag er med til paa en god Maade at yde dansk Ungdom den Hjælp og Vejledning, vi maa anse for gavnlig til Orientering i Menneskelivet til Guds Ære.

Men ved enhver Vej er der to Grøfter. Syntes man i de første Tider at holde lovlig nær den ene Grøft, kunde der i vor Tid være Grund til at minde

om den anden Grøfts Tilstedeværelse. Eensidighed rummede en Fare, men Alsidighed har ogsaa sin Risiko. Den naturlige Sandhedssøgen kan slaa over i Intelligenskultus. Man kan fortabe sig saaledes i Glæden over en Gaades Løsning, at man glemmer den Kendsgerning, at naar een Gaade løses, dukker gerne to nye frem. Man kan fristes til at fylde Resultater i den Grad paa unge Sind, at de mister Evnen til levende og tilbedende Undren. Man kan studere Astronomi paa en saadan Maade, at Himmellysene slukkes.

Der, hvor Luthers Indsats haandhæves, bliver Skolens Maal ikke det at gøre Mennesker til Konversationsleksika eller omvandrende Kartoteker, snarere vil Skolen under sin Stræben efter at bibringe de unge klar Viden om det, vi véd, søge at vække den Hunger og Tørst efter Sandhed og Retfærdighed, den Erkendelse af vor egen Begrænsning, som har vor Herres Forjættelse.

Maatte Herlufsholm til sene Tider blive Arnested for saadan Virksomhed til Lykke for de unge og derigennem til fælles Folkegavn.

Gamle Elevers Tanker gaar i disse Dage mod dette Sted. En standser i Mindet ved et, en anden ved et andet. Men man griber vist ikke helt ved Siden af, hvad mange vil vedkende sig, naar man tegner Billedet af den, som i Mindet vender tilbage, saaledes, at man især lader ham gæste to Steder. Han søger ind i de hyggelige og gæstfrie Hjem, Lærerhjem og andre, hvor han mærkede noget af Hjemmets Varme og stille Forstaaelse. Der var Lægedom mod den nagende Hjemvè. Fra Hjemmene drager han ud i denne skønne Natur. Og derude i den ensomme Skov græder han al sin Modløshed og Hjemlængsel og Skuffelse ud i „dens dybe Favn“, som en har udtrykt det.

Megen Længsel har disse Steder været Vidne til. Længselen hjem, naar Smaafyrene var nye i Gaarde, og naar Ferierne derhjemme hos Far og Mor var endt, Længselen frem, naar Skoletiden nærmede sig sin Afslutning. Og megen anden Ungdomslængsel kunde her sikkert berettes om.

Maatte her da vokse en Ungdom op, hvis dybeste Hjemlængsel blev vakt, en Ungdom

med de dybe Længsler velbekendt
kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden,

en vaagen og kampberedt Ungdom, hærdet til Striden imod Løgn og Uret, mod Synd og Død i alle Forklædninger.

Maatte de unge gennem det, de her skal leve, ved Hjælp af de Ord, de her skal høre, beredes til at faa Øre for Livets Tale, Talen om stort og smaat; men ogsaa Talen om og ud fra det Liv, som fra Daabens Time strømmede dem i Møde som en Guds rige Gave.

„Skolen for Livet“. Til denne Titel bejlede ofte selv de tørreste og goldeste Kundskabsanstalter. Maatte Herlufsholm ret være og blive en Skole for Livet — for Menneskelivet, saaledes som det nu en Gang befatter sig med de utallige smaa og store Ting og Problemer — men ogsaa en Skole for Livet til Ære for den Gud, som driver sin Anskuelsesundervisning, baade hvor gode Hjem spreder Lys og Varme, og hvor en skøn Natur forkynder hans Magt og Herlighed, men som klarest har aabenbaret sin Vilje i Jesus Kristus, vor Herre, ved hvem vi har faaet Adgang til Hjemmet, saa at vi tør kalde Gud den almægtige vor Fader, og ved hvem vi for Tid og Evighed har faaet Del i Guds Rigdom og Herlighed — Syndernes Forladelse og det evige Liv. Maatte man

her alle Dage føle sig inde under Jesu Ord: „Gaa hen og gør alle Folkeslagene til mine Disciple!“

Efter Biskoppens Tale sang Forsamlingen „Vor Gud han er saa fast en Borg“, og Disciplene atter tre Sange, denne Gang af gammel luthersk Kirkemusik: Pedersøn's „Jeg vil mig Herren love“, Prætorius' „Op alle som paa Jorden bor“, og Bach's „Nu fryde sig hver kristen Mand“. Saa fulgte Herluf Trolle's „Te Deum“, med Wiig's Musik, Biskoppen traadte for Altret i sin gyldne Kaabe og lyste Velsignelsen, hvorpaa Højtideligheden sluttede med „Dejlig er Jorden“.

Saasnart Højtideligheden var forbi rejste Kongen sig og gik sammen med Kronprinsen tværs over Kirken, over mod Disciplenes Rækker. Han nikkede venligt til dem allesammen og sagde paa sin sædvanlige jævne, hjærtevindende Maade: „Ja, jeg kan jo ikke faa sagt Goddag til hver enkelt af jer, men“ — og saa saa han ned paa en af de mindre, der tilfældig stod lige foran ham — „saa vil jeg bede dig give alle dine Kammerater en rigtig hjærteelig Hilsen fra mig“. Og dermed fik Ib Jørgensen af 1. Mellem et kongeligt Haandtryk, som han besvarede med et belevent Buk og et straalende Smil, idet han højt og frejdigt svarede: Tak, ja det skal jeg nok.“ Ogsaa den inspektionshavende Lærer, Adjunkt Freil, fik et Haandtryk, og saa forlod de Kongelige med deres Følge Kirken, for under Ledsagelse af Forstanderen og Rektor at besø de nyrestaureerede Dele af Østfløjen, med Arkitekt Clemmensen som sagkyndig Cicerone. Ved Firetiden tog Majestæten og Kronprinsen Afsked og kørte bort, mens Skolens øvrige Gæster i et Antal af henved fire Hundrede samledes i Festsalen og Forstanderlejligheden til Te; og dermed var denne Del af Dagens Program afsluttet.

I de paafølgende Timer var der Lejlighed til at besøge en interessant Udstilling, som Lektor Gøtzsche havde arrangeret i Biblioteket af gamle Dokumenter vedrørende Klostret og Stiftelsen, bl. a. de sjældne originale Haandskrifter: Afskriften (fra 1245) af Biskop Eskils Stiftelsesbrev, Erik Lams Bekræftelsesbrev af Klosters Privilegier, Abbed Jeips Regnskabsbog, Herluf Trolles og Frederik II's Mageskiftebrev o. s. v.; og paa Skolebygningen en paa sin Vis lige saa interessant Udstilling af Discipelarbejder, lige fra de ældres i adskillige Tilfælde forbløffende dygtige Maleri, Modelering, Bogbind og Plakatkunst, gennem Amatørfotografi og alskens Sløjd til de yngstes flinke Meccanoarbejder o. l.

Kl. 7 fandt den store Festmiddag Sted, hvortil Forstanderen og Lensbaronesse Rosenkrantz havde indbudt de officielle københavnske Gæster, Repræsentanter for Amtet, Næstved og Sognet, Stiftelsens Embedsmænd, Skolens Lærere, og af Herlovianere, foruden Samfundets Bestyrelse og „Herlovianeren“s nuværende og tilkommende Redaktør, Dr. jur. Sven Clausen samt de to Bidragydere til Festskriftet, Lektor Wendt og Prmlt. Florian Larsen, alle med Damer. Selskabet samledes i Forstanderlejligheden, hvor man, ligesom senere i Spisesalen og Festsalen, lagde Mærke til det Væld af pragtfulde Blomsterdekorationer, der i Dagens Anledning var strømmet ind, og som fyldte alle Kroge og Vinduesfordybninger.

Kort efter gik Selskabet, ialt 110, til Bords i Spisesalen. Da alle var kommet tilsæde, bød Forstanderen velkommen og fortsatte et Øjeblik efter med en Skaal for Kongen, idet han udtalte sin Glæde over det Bevis for sin Interesse for Skolen, som Majestæten ogsaa ved denne Lejlighed havde givet ved sammen med Kronprinsen at komme herved og deltage i Eftermid-

dagens Højtidelighed. Kongens Skaal modtoges med ni Hurraraab og Afsyngelsen af Kongesangens første Vers. Derefter fortsattes Middagen uden Afbrydelse af Taler, og først ved Kaffen, som serveredes ved Bordet, begyndte Talernes lange Række.

Rektor Friis-Hansen, der nu overtog Ledelsen ved Bordet, indledede selv:

Paa en Dag som denne glæder det os, der har vort Virke her i de gamle Munkes Bo, at høre de mange smukke Ord, der har lydt om Stedets religiøse og kulturelle Indsats gennem de svundne Aarhundreder, og vi haaber, at vi maa kunne bære denne Traditionens varmen og lysende Fakkelt højt, den Tid det beskæres os at være Faklens Bærere, og række den til vore Eftermænd, naar den Tid kommer, saa varmen og klart lysende, som vi modtog den. Vi er os vort Ansvar bevidst, og vi betragter vor Gerning som et Privilegium.

Intetsteds stilles der saa store Krav til en Lærer som paa en Kostskole, og intetsteds er Mulighederne saa store; og jeg tror, jeg tør tilføje, at ingen Kostskole har bedre Betingelser end Herlufsholm. Takket være Peder Bodilsens og Herluf Trolles og Birgitte Gøyes Gavmildhed og senere Tidens dygtige Forvaltning af de betroede Midler staar vi økonomisk sikret. Medens Birgitte Gøye endnu var i Live, søgte griske Slægtninge at tilvende sig den Arv, hun og Herluf Trolle havde testamenteret til kommende Slægtled af dansk Ungdom. Angrebet blev heldigt afslaaet og Testamentets Gyldighed fastslaaet, saaledes at ingen senere har prøvet at rokke ved Givernes Bestemmelse angaaende Gavens Brug.

Herluf Trolle kaldte Skolen „Den danske Adels frie Skole“. Dette Navn kunde tyde paa, at Skolen var en ren Overklasseskole, hvilket undertiden ogsaa

siges. Det er imidlertid ikke Tilfældet, og har aldrig været det. Thi Herluf Trolle bestemte, at der foruden de betalende Disciple skulde være 42 Fripladser. Skolens Økonomi har endnu aldrig tilladt et saa stort Antal, men Skolens Styrelse har altid stræbt hen derimod, og vi er nu oppe paa henved 40 halve og hele Fripladser. Fripladser kan ordinært opnaas efter 1 Aars Forløb, og ekstraordinært har man tildelt Drengene hel Friplads allerede fra den første Dag i Tilfælde, hvor Hjemmet ikke har kunnet magte at betale.

I denne Forbindelse vil jeg gerne nævne, at Herlovianersamfundet overfor en saadan Discipel har ydet Skolen en god økonomisk Støtte og dermed en moralsk Støtte af Princippet, og jeg haaber, at Samarbejdet paa dette — saavel som andre Punkter — maa fortsættes og befæstes.

Ligeledes vil jeg gerne i denne Forbindelse nævne, at en af Disciplenes Forældre har givet en hel Friplads for 7 Aar — en Drengs normale Skoletid — hvilket ogsaa betegner en glædelig ny Praksis

Indtil Reformationen havde Klostrene været en Slags Kostskoler, som omtalt af Forstanderen i Eftermiddags. Da denne saavel som andre Sider af Klosters Virksomhed ophørte, var der god Brug for en Kostskole som Herlufsholm, da det ofte var vanskeligt for Forældre, som boede afsides paa Landet, at faa Børnene til Skole, og den Vanskelighed bestaar stadig trods moderne Samfærdselsmidler. Saa fandtes der da som nu Tilfælde, hvor Forhold i Hjemmet kunde gøre det ønskeligt, at Opdragelsen skete borte fra dette, og her til er kommet en ny Gruppe Hjem, for hvem Kostskoleopdragelsen er ønskelig for ikke at sige nødvendig: De i Udlændet boende Danske.

Tilgangen til Skolen er da ogsaa saa stor, at vi i Sommer f. Eks. kun kunde tage ca. Halvdelen af Aspi-

ranterne, hvorfor vi har fundet det betimeligt at foretage en Udvidelse af Discipeltallet i Forbindelse med en forestaaende Forbedring af Lokaleforholdene, Foranstaltninger, som Forstanderen netop i Dag har godkendt ved sin Underskrift. Herved vil Skolens Rammer ogsaa blive mere effektivt udnyttede, saaledes at Ændringerne set fra et økonomisk Synspunkt ikke blot er forsvarlige, men ønskelige.

Naar andre Skoler skal til at bygge, kan det knibe for Undervisningsministeren at faa Forslaget helskindet gennem Rigsdagen. Denne Vanskelighed, som jeg kender af sørgelig Erfaring fra mine Aar i Statsskolen, kan vi spare Undervisningsministeren for, idet Herlufsholms Stilling er en saadan, at vi har den fornødne likvide Kapital, saa vi selv kan afholde alle Udgifter og skaane Statskassen.

Hvad selve det administrative angaar, indtager vi en ejendommelig Stilling, idet vi ikke sorterer under Undervisningsministeren, men under Statsministeren, der betragtes som repræsenterende Rigens Raad, som Herluf Trolle bad om at være Skolens „Patron og Forsvar“. Medens Skolens Tilknytning til Undervisningsministeriet saaledes rent juridisk er ret løs, er den dog de facto nær; thi Herlufsholm nærer ingen seperatistiske Tendenser. Tværtimod har Forstanderen, efter i en Aarrække at have haft daværende Kontorchef i Undervisningsministeriet Andreas Møller til sin pædagogiske Konsulent, nu da denne paa Grund af sin ændrede Virksomhed ikke ønskede at fortsætte, til hans Efterfølger valgt Undervisningsinspektør Dr. Højberg Christensen, som vi beklageligvis maa savne i Aften paa Grund af hans alvorlige Sygdom.

Selv om Baandene mellem Herlufsholm og Administrationen saaledes er lidt løsere end for de fleste andre Skolers Vedkommende, har man dog altid her-

nede ment at kunne spore stor Velvilje fra Central-administrationens Side, en Velvilje vi i Dag atter har faaet Bevis for, idet baade Ministrene — trods Rigsdag, Budgettravlhed og hvad ved jeg — og Ministeriets Embedsmænd har gjort os den Glæde og Ære at komme herved i Dag, hvad vi virkelig forstaar at skønne paa og vurdere. Det har ogsaa været os en stor Glæde, at Hans Majestæt Kongen og Kronprinsen fandt Tid til at være til Stede i Eftermiddags. Tilknytningen mellem Herlufsholm og Kongen har altid været nær, da det stedse har været et af Kongens personlige Prærogativer at udnævne den „gudfrøcttiige og velbeskiedne adelsmand“, der som Forstander ifølge Herluf Trolles Fundats i Gavebrevet personlig skulde have Ansvaret for Skolens Trivsel i enhver Henseende.

Om Forstanderens Betydning i Almindelighed og den nuværendes i Særdeleshed vilde jeg gerne have talt — men det tilkommer ikke mig i Aften — saa jeg vil slutte med Ønsket om, at Klostret mellem Skovene ved Susaaens Bred, der i 800 Aar har været Hjem og Skole for dansk Ungdom, maa bestaa endnu i mange Hundrede Aar, og at Aanden uden at stivne i de gamle Kloster- og Riddertidtioner stedse maa bære det samme Præg som i Peder Bodilsens og Herluf Trolles Dage.

Kort efter at Rektor havde sluttet, rejste Statsministeren sig og udtalte:

For nogle Dage siden fejredes i Odense 800 Aars Jubilæum for en Mølle anlagt af Benediktinermunke i 1135, og holdt i Drift alle de otte Hundrede Aar. Og her staar vi atter ved et 800 Aars Jubilæum, — for Klostret, der blev Grunden til Næstved Købstad og til Herlufsholm Skole; og den sidste Institution har tre Hundrede og halvfjerdsindstyve Aar bag sig, for-

uden den Skolegerning, der utvivlsomt er blevet øvet her forud, i Benediktinernes Tid.

Peder Bodilsen, der skænkede Sankt Peders Kirke til Munkene, har vel tænkt paa sin Sjæls Frelse, — uden at ane, hvilken Oplysnings- og Uddannelsesanstalt han ogsaa dermed grundlagde. Men forsøger vi at tænke paa Udviklingen, — fra Peder Bodilsen, der ikke kunde læse eller skrive, til de betydelige Samfundsborgere, der er udgaaet fra Skolen her, og til det aandelige Udviklingstrin, hvorpaa Nutidens elleve-aars Dreng befinder sig, — saa har vi ogsaa Billedet af det danske Samfunds, det danske Folks Udvikling.

Omslaget i Herlufsholms Tilværelse skete ved Reformationen, da Skovkloster gik over i Sølhelten Herluf Trolles Eje, og da han og hans Hustru bestemte, at Klostret skulde blive Herlufsholms lærde Skole. 1565 er Udgangspunktet for Livet, som det nu former sig herude, — Herlufsholm blev „Den danske Adels frie Skole“, hvor „adelige og andre ærlige Mænds Børn“ kunde optages.

Maaske lyder dette Sprog ejendommeligt i Nutiden, men vigtigere er det ogsaa, at Skolens Aand og Ger-ning forener sig med Nutidens Krav og Opgaver. Historiske Traditioner bevares, og man bør ikke kaste Vrag paa disse Traditioner; men sideordnet dermed er der her foregaaet en Udvikling, saaledes som Tiden krævede det; her er Eleverne lige, her faar de et Barndomsliv, som i mange Henseender er rigere, end det kan opleves under andre Vilkaar, — og det kan kun glæde os, der elsker Barnet fra ethvert Hjem.

Det er dog ikke alle gamle Skikke, der er blevet Tradition; — der staar jo ikke længer $3\frac{1}{2}$ Pot Øl til hver Discipels daglige Raadighed! Hygiejne, Omsorgen for Sundheden, Legemsøvelser, Friluftsliv og Læse-

plan, alt har fulgt den Udviklingslinie, der er en Hæder for det danske Folk, og derfor har Herlufsholm sit gode Navn som Skole.

Jeg ønsker fortsat Bestaaen for denne Skole og dette Hjem. En stor og ansvarsfuld Gerning er det at samle hundrede og tredive Disciple og at yde dem ikke blot Skole, men Erstatning i en Række af Aar for det rigtige Hjem. Lad Herlufsholm være og blive en Mønsteraanstalt paa sit Omraade, og lad os paa denne Festdag hylde det gamle Kloster og Herluf Trolles Skole; med Ønske om lyse Tider for Virksomheden her, men navnlig med gode Ønsker for de Børn, der skal præges for Livet i denne Skole.

Herlufsholm leve!

De to ovenstaaende Taler er trykt efter Talernes Manuskript. Af de følgende gives et kort Referat.

Departementschef Fr. V. Petersen opfriskede forskellige Træk fra Herlufsholms Historie og fremhævede sluttelig fra den nyere Tid den Lykke, Herlufsholm havde haft med Hensyn til gode og dygtige Forstandere: Lensbaronerne Tage Reedtz-Thott og Otto Reedtz-Thott; og nu sidst traf man ogsaa et heldigt Valg: En Skaal for den nuværende Forstander, Lensbaron Rosenkrantz.

Undervisningsminister Jørg. Jørgensen fremhævede Betydningen af den boglige Syssel som en Løftestang for Folket. Fra denne Skole er i Tidens Løb udgaaet en Række dygtige Mænd, som har været med til at præge deres Tid. Det er den akademiske Ungdoms Opgave at frembringe Værdier, som kan blive til Gavn for det hele Folk. Ungdommen i vor Tid er mere nøgtern, end vi var. Jeg tror ogsaa, den er dygtigere. Vi skal glæde os over hvert Sted, der er med til at dygtiggøre dansk Ungdom, blandt disse en Skole som denne. En Skaal for vor Ungdom!

Pastor Hee-Andersen stillede Spørgsmaalet: Hvad er det, der gør Herlufsholm til det fortryllende Sted, det er? En Sammensmeltning af Natur og Kultur, vil man sige, og det nære Naboskab mellem Skole og Kirke. Selv om der har været Elever her, som har betragtet Kirken som en Kulisse, en Silhuet midt i Skolebilledet, saa er Kirkens Enhed med Skolen ikke desmindre blevet en Realitet, og det er det eneste, der duer. Jeg bringer en Hilsen fra Kirken og udtaler Ønsket om, at Herlufsholm fremdeles maa være med til at virke til Guds Ære og Folkets Gavn.

Borgmester A. M. Kristensen bragte en Hilsen fra Næstved By og en Tak for det gode Naboforhold og Samarbejde til Fremme af forskellige Opgaver. Vi takker ogsaa for, at vi frit maa færdes i Herlufsholms dejlige Skove, og vi er ogsaa glade for Herlufsholm som den gode Kunde i Byen. Næstved By hilser og gratulerer!

Sogneraadsformand, Skovfoged Ælkær, hilste og lykønskede fra Herlufsholm Kommune. I mange Aar har der bestaaet et godt Forhold mellem Herlufsholm Stiftelse og Skole og Herlufsholm Kommune, og det høje kulturelle Stade, Herlufsholm indtager, sætter sit Præg. Vi udtaler de bedste Ønsker for Herlufsholms Fremtid.

Amtmand Toft holdt i Tilknytning til en lige afsunget Sang en kort, kraftfuld og livfuld Tale om de lyse Forhold, under hvilke Disciplene paa Herlufsholm lever, og den Forpligtelse, som dermed følger. Den rigtige „Dipel“ vil være Skolen og Landet til Ære. En Skaal for Skolens største Mand, ham, der har Chancen — den lille „Dipel“.

Direktør Percy Ipsen bragte som Formand for „Herlovianersamfundet“ en hjertelig Hilsen og ærbødig Hyldest til den gamle Skole, i hvis ærværdige Alder han fandt et Bevis paa, at Kernen i denne Institution var dannet af de ædle Grundstoffer, som bevarer deres Oprindelighed og Selvstændighed.

Han haabede, Herlufsholm maatte bevare sin Selvstændighed langt frem i Tiden, og ønskede Skolen omgivet af den Kærlighed, som gamle Herlovianere altid nærrede til Stedet. Som et enkelt Udslag af denne Hengivenhed omtalte han et Brev, der siden overraktes Forstanderen, og som var skrevet af en 82 Aar gammel Discipel, Sekretær Vestergaard. Den første Linie lød: „Mit kære, gamle Fosterhjem —.“ Saaledes føler alle gamle Herlovianere og sender deres hjerteligste Hilsen til Herlufsholm.

Rektor Raaschou-Nielsen hilste fra Sorø Akademi og takkede for saavel det gode Naboforhold mellem de to omtrent lige gamle Skoler — Sorø Akademi kan til Foraaret fejre 350 Aars Jubilæum — som den Rivalisering, der under de bedste Former finder Sted mellem de to Skolers Elever paa Idrætspladsen. Personlig takkede Rektor for de 15 lykkelige Aar, han og hans Hustru havde haft paa Herlufsholm. Vi ønsker alle, at Herlufsholm til sene Tider maa virke og vokse efter den urokkelige Fundats, som Herluf Trolle og Birgitte Gøye har lagt for denne Skole.

Ved Bordet blev sunget forskellige Sange: Sven Clausens „Hil dig, du gamle Murstensgaard“ — hvis Solopartier baade var sat i Musik og udført af Organist Gade. Endvidere Pastor Hee-Andersens Hymne til Skovkloster og Herlufsholm, „End lyser Skovklosters Mure bag skyggende Linde“, og to Sange af Lektor Juel Møller, den ene med Gengivelse af en gammel Abbeds Tanker, den anden en Pris til Skolens største Mand — den yngste Dipel!

Efter at Lensbaron Rosenkrantz havde hævet Bordet, samledes man først i Forstanderlejligheden; derpaa begav man sig op i Festsalen for at se den Film af Skolens Liv, som Stiftelsen har ladet optage i Anledning af Jubilæet.

Den 30. blev i særlig Grad Disciplenes Fest, med Komædie, Gentagelse af Filmen og Bal.

Klokken halvfem opførtes „Det gamle Spil om Enhver“ i Gymnastiksalen.

Det blev en meget smuk Opievelse, takket være Organist Gade fortrinlige Instruktion, Kunstmaler Alb. Svensens skønne, enkle Dekorationer og ikke mindst den Alvor og Hengivelse, hvormed samtlige medvirkende Disciple løste deres Opgaver.

Spillet opførtes ialt 3 Gange paa Skolen, de sidste Gange til Indtægt for Sognets Julehjælp, og endelig den 15. December paa „Dagmar-teatret“ som Eftermiddagsforestilling til Fordel for „Berlingske Tidende“s Juleindsamling. Overalt modtoges de unge Aktører med stor Begejstring.

Efter Opførelsen paa Gymnastiksalen var der Te paa Læsesalen, inden man klædte sig om til Ballet Klokken syv.

Festlokalerne stod endnu i al deres Blomsterpragt fra den foregaaende Dag, og efter at Herlufsholmfilmene var rullet under mægtigt Bifald, begyndte Dansen. Klokken ti serveredes det sædvanlige, lækre Smørrebrød, Kager og Rødvin. Under Spisningen talte Forstanderen og bød Gæsterne Velkommen, Amtmand Valløe talte for Herlufsholm og for Skuespillerne; Jørgen Scheel (VII) — „Enhver“s Fremstiller — hyldede deres Instruktør, Organist Gade, og Arne Grum-Schwensen (VII) gav et lille Causeri, hvis mange morsomme Pointer gjorde stormende Lykke. Saa fortsattes Dansen, og først Klokken ét blæstes der af; Festlighederne var tilende. Og dog ikke helt. Den 31. gentoges Filmen og Forestillingen for alle Stiftelsens Funktionærer og Arbejdere med Familie, med paafølgende festligt Kaffebord.

December. 15. „Det gamle Spil“ opførtes for udsolgt Hus som Velgørenhedsforestilling paa „Dagmar-

teateret“. 21. Ved Lovsangen tog Skolen Afsked med Frøken Quist. Juleafslutning i Kirken med Musik af Organist Gade og Tale af Pastor Hee-Andersen,

Januar. 14. Ved Trollemorgen-Andagten talte Dr. phil. Ødum; Dagen sluttede med det traditionelle Bal. 27. Afgik Forstanderen, Lensbaron Rosenkrantz ved Døden. Den 31. fandt Begravelsen Sted fra Holmens Kirke.

Februar. 12. Indsættelse af Greve Ernst Moltke som Forstander. 14. Besøg af Etons tidligere Rektor The Very Reverend C. A. Alington, D. D. med Frue. 21. Engelsk Recitation af Miss Heepe. 24. De hjemmевærende Disciple slaar Katten af Tønden. 29. Skolen modtog af Hr. Nicolay E. Balle 2 Malerier af Rektorboligen og Nyvej, der har tilhørt Rektor Listov og er udført af Tegnелærer Bertelsen.

Marts. 11. Til Filmen „En Skærsommernatsdrøm“. 12. Pastor Halfdan Høgsbro talte om „Kristendommens Totalitetskrav“. 24. Koncert af Schørring-Kvartetten. 31. Tog Skolen Afsked med Sygeplejerske Frøken Varming.

April. 5. Konfirmation af Disciplene i IV. 6. Besøg af Biblioteksdirektør Døssing og Biblioteksinspektør Robert Hansen, med hvem en Omordning af Biblioteket drøftedes. 24. Inspektion af Latin ved Lektor Strehle. II og III G paa Besøg paa Magle Mølle. 25. Afholdtes Koncertbal. 30. Gymnasiet paa Besøg paa De forenede Jernstøberier.

Ferier og Festdage i Skoleaaret 1936—37:

Sommerferien slutter Søndag den 16. August Kl. 21,30. Fugleskydningsdagen er Lørdag den 29. August. Kongens Fødselsdag, Lørdag den 26. September, afholdes Idrætsstævne.

Oktoberferie fra Lørdag den 17. Oktober Kl. 12 til
Søndag den 25. Kl. 22.

Juleferie fra Tirsdag den 22. December Kl. 12 til Tirs-
dag den 5. Januar Kl. 22.

Herluf Trolles Fødselsdag er Torsdag den 14. Januar.
Fastelavnsferie fra Lørdag den 6. Februar Kl. 14,30 til
Tirsdag den 9. Kl. 22.

Paaskeferie fra Tirsdag den 23. Marts Kl. 12 til Tirsdag
den 30. Kl. 22.

Bededagsferie fra Torsdag den 22. April Kl. 14,35 til
Søndag den 25. Kl. 22.

Kristi Himmelfartsdag er Torsdag den 6. Maj.

Pinseferie fra Fredag den 14. Maj Kl. 12 til Tirsdag
den 18. Kl. 22.

Grundlovsdagen er Lørdag den 5. Juni.

Valdemarsdagen er Torsdag den 15. Juni.

Sommerferien begynder Lørdag den 26. Juni.

De videnskabelige Samlinger.

Biblioteket.

Siden Maj Maaned f. A. er Biblioteket blevet forøget med følgende Bøger, der er ordnet efter det System, der følges i „Katalog over Herlufsholms Skoles Bogsamling 1882“. De med † mærkede er tilsendt Skolen fra Ministeriet; * betegner Gaver fra private.

Videnskabelige Skrifter, Tidsskrifter.

† Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Meddelelser.

Edda. Nordisk Tidsskrift for Litteraturforskning.

Revue des deux mondes.

Tilskueren.

Gads danske Magasin.

Nordisk tidsskrift för vetenskap, konst och industri, utg. av Letterstedtska föreningen.

Theologi.

Kirken og Tiden.

Kirke og Kultur.

* *Brunner, E.*: Kirkens Fornylelse. Ovs. af *K. Hee-Andersen*. Kbh. 1935.

* *Blenker, A.*: Bibelkundskab for Gymnasiet. Kbh. 1935.

* *Blenker, A.*: Indførelse i det gamle Testamente. Kbh. 1935.

Kaper, E.: Læs igen i det gamle Testamente. Kbh. 1935.

Nordisk Missions-Tidsskrift. Udg. af *F. Munck*.

Rosendal, A.: Indbydelse. Kirkehilsener. Kbh. 1935.

Lovkyndighed.

Den jyske Lov med Kommentar ved *P. Skautrup*. Forts.

Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene. Udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab ved *Johs. Brøndum-Nielsen*.

Samling af Love, Anordninger m. m. Afdl. A og B.

Bahnsen, P.: Vidneudsagnets Upaalidelighed. Kbh. 1936.

Pædagogik.

Vor Ungdom.

Norbeck, A.: Skolbiblioteket och undervisningen. Stockh. 1935.

† Meddelelser ang. de højere Almenskoler i Danmark for Skoleaaret 1933—34. Udg. af *Fr. Graae*. Kbh. 1935.

Hartog and Rhodes: An Examination of Examinations. Lond. 1935.

* *Hatting, J.*: Efterslægtsselskabet og dets Skole gennem halvandet Hundrede Aar I. 1786—1851. Kbh. 1936.

Helms, H. J.: Fører gennem Herlufsholm. Næstved 1935.

* Herlovianeren. Medlemsblad for Herlovianer-Samfundet.

* Askov Lærlinge. Aarsskrift 1935. Kolding 1936.

* *Sneum, A.*: De tekniske Skoler og Samfundet. Kolding 1935.

† Aar bog for Københavns Universitet. Udg. efter Konsistoriums Foranstaltning af *H. Munch-Petersen*.

† Aarsskrift for Aarhus Universitet. VII. 1935.

† Universitets- og skoleannaler. 49. årg. Oslo 1935.

Statsvidenskaberne.

* *Schou, P.*: Nationernes Samfund. 2. Udg. Kbh. 1934.

* *Schou, P.* m. fl.: Demokrati og Diktatur. Kbh. 1934.

* *Schou, P.*: Den moderne Stat. Kbh. 1931.

Nationaløkonomisk Tidsskrift.

Økonomi og Politik.

Kunst.

† Kunstmuseets Aarsskrift. 1935.

Artes. Monuments et mémoires publiés par *V. Wanscher*. III. Kbh. 1935.

Wanscher, V.: Antiken. Kbh. 1935.

Bundgaard, J. A.: Billeder fra Oldtid og Middelalder. Kbh. 1935.

Lexow m. fl.: Verdens Kunsthistorie. Forts.

Kunst i Danmark. Ny Rk. XI. *C. Elling*: Rokokoens Portrætmaleri i Danmark. Kbh. 1935.

Bramsen, H.: Landskabsmaleriet i Danmark. Kbh. 1935.

Madsen, H.: Den fynske Malerkunst. Kbh. 1935.

Danneskjold-Samsøe, S.: Maleren Poul S. Christiansen. Kbh. 1935.

Vor Tids Kunst. 18. *Schultz, S.*: Ernst Zeuthen. 19. *Swane, L.*: Niels Bjerre. Kbh. 1935.

Lægevidenskab.

Liv og sundhet. Red. af *C. Schiøtz*.

* *Helms, T.*: Undersøgelser af universelle Kulbuelysbades Indvirkning paa experimental Marsvinetuberkulose. Kbh. 1935.

De matematiske Videnskaber.

Matematisk Tidsskrift. Udg. af Matematisk Forening i København. A.

* *Pihl, Christensen* og *Rubinstein*: Matematiske Opgaver. I. Kbh. 1935.

* *Lomholt, A.*: Matematiske Opgaver. E. Eksamensopgaver. 41. Udg. Kbh. 1935.

- * *Mogensen, P.*: Mindre Lærebog i Matematik for Gymnasiets sproglige Linie. Kbh. 1935.
- * *Pihl, H. J.*: Geometriske Øvelser I—II. Kbh. 1935—36.

Astronomi.

- * *Andersen og Vahl*: Elementær Astronomi. Kbh. 1935.

Kemi.

Due og Nielsen: Kemi for Gymnasiets sproglige Linie. Kbh. 1935.

Naturhistorie.

Videnskabelige Meddelelser fra Dansk naturhistorisk Forening i København.

Dansk Naturfredning.

Naturens Verden.

Flora og Fauna. Udg. af Naturhistorisk Forening for Jylland.

Dansk ornithologisk Forenings Tidsskrift.

Manniche, A. L. V.: Danmarks Pattedyr. Kbh. 1935.

Danmarks Fauna. 41. *Kramp, P. L.*: Polyptydyr (Coelenterata) I. Kbh. 1935.

Brems, J.: Mine Kaktus. Kbh. 1935.

Brems, J.: Hvorledes skal jeg pleje og passe mine Kaktus. Kbh. 1935.

Thomsen, H.: Kaktus. Kbh. 1935.

† Danmarks geologiske Undersøgelser.

Meddelelser fra Dansk geologisk Forening.

Handelsvidenskab.

Gruelund, C.: Produktionslære. Kbh. 1935.

Forstvidenskab.

* *Lassen, E.*: Dansk og hollandsk Eg. Kbh. 1934 (Særtryk).

Geografi og Rejser.

Geografisk Tidsskrift.

Jonasson, O.: Ekonomisk geografi med varukännedom. Stockh. 1934.

Rygaard, O. A.: Mellem Tyrker og Kurder. Kbh. 1935.

Farago, L.: Abessinien under Hærenes Opmarch. Kbh. 1935.

Historie.

Kierkegaard, M.: Hagia Triada og hellenisk Religion. Kbh. 1935.

Numismatisk Forenings Medlems-Blad.

Galster, G.: Danske og norske Medailler og Jetons. Kbh. 1936.

Norstedts världshistoria, utg. av *S. Tunberg* och *S. E. Bring*.

Forts.

Christiansen, C. P. O.: Rids gennem Verdenshistorien. Kbh. 1933—35.

Poulsen, Fr.: Fra stille Aftener. Kbh. 1936.

- The Cambridge Ancient History. Vol. X.
† *Christensen, A.*: Heltedigtning og Fortællingslitteratur hos Irannerne i Oldtiden. Kbh. 1935. Festschrift udg. af Københavns Universitet.
- Frisch, H.*: Fra Brest-Litowsk til Rapallo. Kbh. 1935—36. 2 Bd.
Møller, E.: Femten Aar fra Freden. Kbh. 1934.
- The Statesman's Year-Book for 1935, ed. by *M. Epstein*. Lond. 1934.
- Rom og Danmark gennem Tiderne. Under Redaktion af *L. Bobé*. I. Kbh. 1935.
- Paludan, H. A.*: Spanien i vore Dage. Kbh. 1935.
- * *Wendt, F. W.*: Den franske Revolution. Kbh. 1935.
- Aubry, O.*: Napoléon. Hft. 1—6. Paris 1936.
- Cohen-Portheim, P.*: England, den ukendte Ø. Ovs. af *K. Friis-Møller*. Kbh. 1935.
- Dickinson, A. L.*: A Modern Symposium. Lond. 1934.
- Das Innere Reich. Forts.
- Grønbech, V.*: Goethe I. Kbh. 1935.
- Fra Nationalmuseets Arbejdsmark 1935.
- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nord. Oldskrift Selskab.
- Scandia, tidskrift for historisk forskning. Utg. af *L. Weibull*. Nordens Kalender 1936.
- Historisk Tidsskrift. Udg. af den danske historiske Forening.
- Danske Magazin. Udg. af det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog.
- Fortid og Nutid. Udg. af Dansk historisk Fællesforening.
- Jyske Samlinger. Udg. af Jysk Selskab for Historie, Sprog og Litteratur.
- Aarboer for Historisk Samfund for Sorø Amt.
- Kraks Vejviser.
- Smith, O.*: Næstved 1135—1935. Næstved 1935.
- Næstved før og nu. Mindealbum 1135—1935. Kbh. 1935.
- * *Helms, H. J.*: Skovklosters Forhold til Næstved i Middelalderen (Særtryk af Aarboer for Historisk Samfund for Præstø Amt 1935)
- Skovkloster — Herlufsholm 1135—1935.
- Kgl. dansk Hof- og Statskalender.
- Saxonis Gesta Danorum. Tomus II conf. *Fr. Blatt*. Fasc. I. Kbh. 1935.
- Danmark i Fest og Glæde, red. af *J. Clausen* og *T. Krogh*, Forts. Kirkehistoriske Samlinger.
- Fabricius, L. P.*: Danmarks Kirkehistorie. Forts.
- Neiiendam, M.*: 1536. Den danske Reformations Historie. Kbh. 1936.
- Mathiassen, T.*: Skrælingerne i Grønland. Kbh. 1935.
- † Meddelelser om Grønland, udg. af Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.
- Sønderjyllands Historie, red. af *V. la Cour*, *K. Fabricius*, *H. Hjelholt* og *H. Lund*.
- Sønderjydske Aarbøger. Udg. af Historisk Samfund for Sønderjylland.
- Personalhistorisk Tidsskrift. Udg. af Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie.

Dansk biografisk Leksikon, red. af *P. Engelstoft* og *Sv. Dahl*.
Danmarks Adels Aarbog.

Kraks Blaa Bog

Andersen Nexø, M.: Under aaben Himmel. Kbh. 1935.

* *Orluf, Fr.*: Brorson som latinsk Digter. Kolding 1935. Særtryk.

Galster, Kj.: Carsten Hauchs Manddom og Alderdom (1837—1872). Kolding 1935.

* *Christiansen, P.*: Hundrede Aar mellem Bøger. Kbh. 1936.

Brandt og Rammel: Søren Kierkegaard og Pengene. Kbh. 1935.

Norrild, S.: Jakob Knudsen. Kbh. 1935.

Neergaard, N.: Erindringer. Kbh. 1935.

* *Schrøder, Fr.*: Ludvig Schrøders Liv og Gerning. 1. Halvbind. Kbh. 1935.

* *Dahl, Fr.*: Anders Sandøe Ørsteds Liv og Virksomhed. Kbh. 1936.

Historisk tidsskrift. Utg. av d. norske hist. forening

* Olav Engelbriktssons rekneskapsbøger 1532—1538. Utg. av Noregs riksarkiv ved *J. A. Seip*. Oslo 1936.

† Statholderskabets Extraktprotokol 1662—1669, udg. af det norske Rigsarkiv. 4. Bind. Oslo 1935.

Historisk tidskrift. Utg. af svenska hist. föreningen.

Adams, J. T.: Amerikas Saga. Ovs. af *E. M. Rasmussen*. Kbh. 1935.

Sprogvidenskab.

* Latinske Eksamens-Versioner 1922—1935, udg. ved *Th. Hastrup*. Kbh. 1935.

Blinkenberg og Thiele: Dansk-fransk Ordbog. Forts.

Hammerich, L. L.: Indledning til tysk Grammatik. Kbh. 1935.

Grimm, J. u. W.: Deutsches Wörterbuch. Forts.

* *Ingerslev u. Vibæk*: Deutschland. I. Land und Leute. 2. Aufl. Kbh. 1935.

* *Steen, H.*: Deutsches Liederbuch. Text und Musik. 2 Dele. Kbh. 1932.

Der grosse Duden. Stilwörterbuch der deutschen Sprache, bearb. von *O. Basler*. Lpz. 1934.

Jones, D.: An English Pronouncing Dictionary. Lond. 1934.

* *Bruun og Helweg-Møller*: Engelske Lydskrifttekster. Kbh. 1935.

* *Helweg-Møller, H.*: Modern prose. II. Kbh. 1935.

Acta philologica Scandinavica. Tidsskrift for nordisk Sprogforskning.

Brøndum-Nielsen, J.: Gammeldansk Grammatik. III. Kbh. 1935.

Ordbog over det danske Sprog. Grundlagt af *V. Dahlerup*. Udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab. Forts.

* *Knudsen, G.*: Stednavneudvalget gennem 25 Aar. Kbh. 1935.

Danske Studier, udg. af *G. Knudsen* og *M. Kristensen*.

* *Grünbaum* og *Thyregod*: Svenske Forfattere i Udvalg. Kbh. 1935.

Den græske og latinske Litteratur.

Platon: Skrifter i Oversættelse, udg. ved *C. Høeg* og *H. Røder*. Forts.

De nyere Litteraturer.

- Allen, H.*: Anthony Adverse. Lond. 1934.
Sellar and Yeatman: 1066 and all that. Lond. 1936.
Stone, I.: Van Gogh. Ovs. af *K. Flor.* Kbh. 1935.
Blenck, H. F.: Die Urvätersaga. Jena
Brehm, Br.: Apis und Este. München.
Brehm, Br.: Das var das Ende. München.
Brehm, Br.: Weder Kaiser noch König. München.
Carossa, H.: Tagebuch im Kriege. Lpz.
Carossa: Eine Kindheit und Verwandlungen einer Jugend. Lpz.
Grimm, H.: Volk ohne Raum. München 1933.
Keller, P.: Ferien vom Ich. Breslau.
Keller, P.: Waldwinter. Breslau.
Kellermann, B.: Lied der Freundschaft. Berlin. 1933.
Langhoff, W.: Die Moorsoldaten. 3. Aufl. Zürich. 1933.
Løns, H.: Der Wehrwolf. Jena.
Løns, H.: Das zweite Gesicht. Jena.
Werfel H.: De 40 Dage paa Musa Dagh. Ovs. af *C. Behrens*, Kbh. 1935. 2 Bd.
Ibsen H.: Samlede verker. Hundreårsutgave. Forts.
Swensson H.: Paul Hoffman läroverksadjunkt. Stockh. 1935.

Litterær- og Litteraturhistorie.

- Nilsson: M. P. n.*: Homeros. Stockh. 1935.
Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, udg. af det filologisk-historiske Samfund. Nr. 169. *S. A. Petersen*: Halfred Vandraadeskjald. Nr. 170. *O. Waage*: Richard Wagner og Mathilde Wesendonk. Kbh. 1935.
Ward, A. C.: Twentieth-Century Literature. 5. ed. Lond. 1933. Festskrift til Valdemar Vedel. Kbh. 1935.
Dansk Bogfortegnelse. Udg. af *G. E. C. Gad*. Forts.
Dansk Tidsskrift-Index, ved *Th. Døssing* og *R. L. Hansen*. 20. Aarg. 1934. Kbh. 1935.
Brix, H.: Blicher-Studier. Kbh. 1916.
Bull og Paasche: Norsk Litteraturhistorie. Forts.
† Katalog over nyere udenlandsk Litteratur ved Statens Biblioteker 1934, udg. ved *V. Seemann*. Kbh. 1935.

Til Discipelbiblioteket

er i Skoleaaret 1935--36 anskaffet følgende Bøger:

- Avenstrup*: I Abessiniens Jungle.
Batson: Een vendte tilbage.
Buck: Vejene skilles.
Deeping: Mor og Søn.
D. S. B.: Lillebæltsbroen.
Fangen: En kristen Verdensrevolution.
Guldbrandsen: Og bag dem synger Skovene.
Flake: Den franske Revolution.

Hammet: Den tynde Mand.
Hansen, M.: 43.000 km.
Herbart: Floden.
Holstein: Strandengenes Fugle.
Kipling: Værker I—V.
Kjærgaard: Abraham Lincoln.
Matthews: Jøden i Verdenskrisen.
Myers: Saa hellere dø.
Rygaard: Mellem Kurder og Tyrker.
Trenker: Verden kaldte.
Walpole: Judith.
 : Walter og Judith.
Wodehouse: Bravo Jeeves.

Til den fysisk-kemiske Samling er anskaffet følgende:

1 Universalmeter,
1 Rotationsmaskine,
1 Spole med 1200 Vindinger,
1 Dyppeelektrode,
1 Max- og Minimumstermometer.
1 Kapacitet paa 2600 M.F.
1 Apparat til Afstemning af Svingningskredse,
1 Faraday Gryde,
1 drejeligt Spejl,
1 Telefunken R. 304
desuden Kemikalier, Reagensglas, Kolber, Cylinderglas, Maaleglas,
Gummislanger, Kabler m. m.; endvidere er der foretaget Reparation-
tioner paa Telegrafon, Influenmaskine og Dampmaskinanlæg.

Til det fysiske Bibliotek er anskaffet følgende:

Fysisk Tidsskrift,
Zeitschrift für den physikalischen und chemischen Unterricht,
Tidsskrift for elementær Matematik og Fysik,
Nordisk astronomisk Tidsskrift,
Teknikkens Vidundere,
Praktische Schul-Physik,
Kemisk Maanedssblad.
Populær Radio.
Praktisk Fysik.
Jeans: Gennem Tid og Rum.
Buscher: Elektricitet.
Schmidt: Värmestralung.
Jørgensen: Wasserstoffionconcentration.

Den naturhistoriske Samling.

En gammel Discipel, Læge *Mogens Winge*, Kbhvn., har skænket hele sin Samling af danske Fugle, bestaaende af 52 smukke, opstillede Eksemplarer samt 2 Skind og 17 Æg.

Fru *Elisabeth Holne* (f. Laage Petersen), Chunking, Kina, har atter velvilligst betænkt Skolen ved at lade indsamle Fugle i det vestligste Kina. Samlingen bestaar af Skind af 84 Fugle samt en Nahur, en Art Halvfaar, som er interessant ved i flere Henseender at danne en Overgang mellem Faar og Geder; dette Stykke er nu opstillet paa Museet.

Direktør *Villars Lunn*, Mors, har til sin gamle Skoles Aquarier skænket en stor Samling levende Havdyr som: Søanemoner, Dødningehaand, Søpindsvin, Søstjerner, Slangestjerner, Muslinger, Snegle, Krabber, Eremitkrebs, Søpunge, Rurer m m.

Ved velvillig Hjælp fra Generalkonsul *Høst*, Sidney, har Skolen fra The Australien Museum, smstds, som Gave modtaget følgende Præparater af Pungdyr: 2 Skind, 3 Dyr i Sprit samt 2 Kranier.

Desuden er modtaget følgende Gaver: Skind af ung Gravand samt blaa Kærhøg (stud. med. *Kr. Linnet*), Havkal (Landsretssagfører *Gangsted*), Kronhjortetakker fra Mose (Skovfoged *Christiansen*, Holmegaard), Sand, imprægneret med Olie, Borekærne af Anhydrit, Kalk, imprægneret med Asfalt (Dr. phil. *H. Ødum*), Kartonrede af Myre (Arkitekt *T. Pullich*), 3 Stk. Anhydrit, Glimmersandsten (stud. mag. *J. Troels-Smith*), Rhombeporfyr (Landinsp. *Barfoed*, Næstved), Samling store Krystaller af Gips m. m. (stud. med. *Knud Høgsberg-Petersen*), Skive af Kæmpefyrstamme (Fru *Krarup*, Maribo), Uldhaandskrabbe, 2 Ledblokke (Kunstmaler *Alb. Svensen*), Uldhaandskrabbe (Maskinmester *Hammer*, Magle Mølle), Jomfruummer (Overretssagfører *Billeskov-Jansen*, Thisted).

Gaver er modtaget fra følgende Disciple: *P. Schow* (smukt opstillet Skelet af Ulv fra Polen) *Kj. Nikolajsen* (udstoppet Musevaage), *R. Eskelund* (udstoppet Perleugle), *E. Kiær* (Mursejler), *P. Linnet* (Udstopning af Spætmejseskind), *Kaare Smith* (Knogler af Blaa Kærhøg), *J. Schrøder* (Lav fra Finland, Staalorm), *G. Ørberg* (Æske med Silkekokonger samt en Samling Frø og Frugter fra Brasilien), *T. Harboe* (en Samling brasilianske Sommerfugle), *S. Bagge* (en Hajland og 3 andre forstenede Fiske-tænder fra Rumænien), *I. Kähler* (Krop af Ræv og Grævling), *P. Fogh* (en stor og smuk Samling af Naturalier, samlede paa Malakka af Plantagebestyrer *Fogh*, omtattende: 13 Arter Sneglehuse i 32 Eksemplarer, 5 Arter Muslinger, 5 Søstjerner, 28 store og smaa Stjernekoraller, 1 Hornkoral, udstoppede Hoveder af Savfisk og Hammerhaj, udstoppet Brilleslange, samt i Sprit: Søknælere, Fisk, Blæksprutter, Dødningehaand, Søfjer og Fjerstjerner, Snegle samt Termitter, endvidere en Kokusnød), *J. Carøe* (Krabbe fra Irland), *E. Olivarius Hansen* (udstoppet Sølvfasan), *Mc. Dougal* (Foster), *N. Yde* (Porfyr), *J. Anker Jensen* (Kvarts med Guld).

Discipel *P. Brams* har udført nogle særdeles smukke Undervisningstegninger.

Der er anskaffet følgende udstoppede Dyr: Enghøg, Spætmejse, Kærsanger, St. Petersfisk (ved velvillig Bistand af Overretssagfører *Billeskov-Jansen*); i Sprit: Rød Knurhane, 2 Berggylter, Lampret, Sandgrævling, Tobiskonge, 5 Præparater af Menneskeorganer, Hjerte af Varan; Kranier af: Ilder, Maar, Ged, Faar, Kat; Skelet af Flagermus; Glaskugle med store Rurer, Hummerhud, exotisk Frø (*Billeskov-Jansen*); 2 Stk. Rav med Mos og Myre.

I Aquarierne i biologisk Laboratorium har Saltvandsdyrelivet været særlig godt repræsenteret, dels ved ovennævnte Materiale fra Limfjorden, dels ved egne Indsamlinger fra Smaalandsøhavet og Vesterhavet. Af særlig Interesse kan nævnes følgende: Langhalse (*Lepas anatifera*), samlede paa Vesterhavsstrand d. $14/8-35$, afgav efter 2-3 Ugers Forløb Mængder af de fritsvømmende Unger. „Pæleorm“ i et Brædt sammesteds fra aad dette op i Løbet af 3-4 Maaneder. En stor Søanemone formerede sig ved Afsnøring paa ukønnet Vis Særligt længelevende var: Eremitkrebs, Sandkrabber, Rurer, Langhalse, Kammuslinger, „Pæleorm“, Søpindsvin, Søanemoner, og fra Brakvand: Naalefisk, Rejer, Strandkrabbe og Uldhaandskrabbe.

Den geografiske Samling.

Der er anskaffet: Meteorologisk Instituts Vejrbetretning, Vægekort over Europa og Asien og et Smalfilms Apparat.

Paa forskellig Maade har Disciple ydet god Hjælp. Vægekort over Paris og London er udarbejdet af *P. Brams* og *F. Westerby*, en etnografisk Samling er ordnet af *B. Høst*.

Mundtlig Eksamen.

Onsdag den 3. Juni.

Kl. 8. IIIG. Historie (G. I.)

Lørdag den 6. Juni.

Kl. 8. IIIGs. Engelsk (Fr.-H. Lektor Frk. Wilhjelm).

8. IIIGm. Naturlære (BM. HH.)

Mandag den 8. Juni.

Kl. 8. IIIGm. Engelsk (H. JM.)

2. R Naturlære (BM. Viceskoleinspektør
Herman Nielsen).

8. 4M Naturlære (BM. Viceskoleinspektør
Herman Nielsen).

Tirsdag den 9. Juni.

Kl. 8. IIGs. Latin (H. I.)

8. IIGm. Fransk (G. Lektor Mørch).

8. IIGs. Tysk (D. Fr.)

Onsdag den 10. Juni.

Kl. 8. IIIGs. Tysk (D. Adjunkt Thonesen).

2. IIIGm. Tysk (Fr. Adjunkt Thonesen).

4. R. Matematik (HH. Adjunkt Brudsig).

Torsdag den 11. Juni.

Kl. 8. IIG. Naturfag (F. B.)

- Kl. 8. IGs. Latin (I. H.)
8. IGm. Tysk (G. D.)
2. R. Fransk (H. G.)
8. 4M. Matematik (S. Adjunkt Brudsig).
8. 2M. Engelsk (Fr.-H. FJ.)

Fredag den 12. Juni.

- Kl. 8. IIIG. Naturfag (F. B.)
10. 4M. Latin (H. Adjunkt Gyving).
8. 3M. Historie (I. K.)
2. 1M. Regning (HH. S.)

Lørdag den 13. Juni.

- Kl. 8. IIIG. Fransk (H. Lektor Olesen).
8. IIG. Oldtidskundskab (G. K.)
2. IGs. Matematik (S. HH.)
8. IGm. Matematik (HH. S.)
8. R. Naturhistorie (F. B.)
8. 3M. Dansk (JM. Fr.)
2. 2M. Religion (D. K.)

Tirsdag den 16. Juni.

- Kl. 8. IIIGs. Latin (I. Lektor Høeg).
8. IIG. Dansk (Fr. JM.)
8. IGm. Engelsk (K. FJ.)
2. R. Geografi (B. F.)
8. 4M. Naturhistorie (F. B.)
8. 2M. Naturlære (BM. S.)
2. 1M. Historie (I. K.)

Onsdag den 17. Juni.

- Kl. 8. IGs. Engelsk (K. FJ.)
8. 3M. Tysk (Fr. D.)
8. 2M. Geografi (B. Gd.)

Torsdag den 18. Juni.

- Kl. 8. IIGs. Tysk (Fr. D.)

Kl.	2.	IIGm.	Tysk (D. Fr.)
	8.	IGm.	Naturlære (BM. HH.)
	2.	R.	Historie (I. K.)
	8.	4M.	Historie (K. I.)
	2.	3M.	Naturlære (BM. HH.)
	8.	1M.	Geografi (B. Gd.)

Fredag den 19. Juni.

Kl.	9.	IIIG.	Matematik (S. Rektor Kæstel).
	2.	IIGm.	Naturlære (BM. HH.)
	8.	2M.	Historie (I. K.)

Lørdag den 20. Juni.

Kl.	2.	IIGs.	Matematik (S. HH.)
	8.	IIGm.	Naturlære (BM. HH.)
	8.	IG.	Historie (I. G.)
	2.	R.	Tysk (D. Kommuelærer cand.
mag. Krüger-Rasmussen).
	8.	4M.	Tysk (D. Kommuelærer cand.
mag. Krüger-Rasmussen).
	8.	3M.	Engelsk (K. FJ.)
	3.	2M.	Naturhistorie (B. Frk. Lassen).
	8.	1M.	Dansk (JM. Fr.)

Mandag den 22. Juni.

Kl.	8.	IIIG.	Dansk (JM. Lektor Norrild).
	8.	IIGs.	Fransk (G. Lektor Mørch).
	8.	IIGm.	Matematik (S. HH.)
	8.	IGs.	Naturfag (B. F.)
	9 ³⁰ .	IGm.	Naturfag (F. B.)
	2.	R.	Engelsk (FJ. Skolebest. Egekvist).
	8.	4M.	Engelsk (H. Skolebest. Egekvist).
	8.	2M.	Dansk (Fr. D.)
	2.	1M.	Naturlære (BM. HH.)

Tirsdag den 23. Juni.

- Kl. 8. IIG. Oldtidskundskab (G. K.)
1. R. Dansk (JM. Lektor Norrild).
8. 4M. Dansk (I. Lektor Norrild).
8. 3M. Naturhistorie (F. B.)

Onsdag den 24. Juni.

- Kl. 8. IIGs. Engelsk (GM. K.)
2. IIGm. Engelsk (K. FJ.)
8. IG. Fransk (H. Lektor Mørch).
8. 3M. Geografi (B. Gd.)
8. 2M. Matematik (S. HH)
3. 1M. Naturhistorie (F. Frk. Lassen).

Fredag den 26. Juni.

- Kl. 8. IIG. Historie (H. J.)
8. IG. Dansk (D. JM.)
8. 4M. Geografi (B. F.)
8. 3M. Matematik (HH. S.)
8. 2M. Tysk (Fr. G.)
8. 1M. Engelsk (K. FJ.)

Lørdag den 27. Juni.

- Kl. 10³⁰ Translokation; Udfaldet af Eksamen meddeles, Sommerferien begynder.
-

Den 29. og 30. Juni er der Optagelsesprøve.

Sommerferien varer til Søndag den 16. Aug.

- Kl. 21³⁰, dog maa nyoptagne Disciple møde Kl. 15.
-

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Disciplenes Forældre og enhver, der har Interesse for Skolen.

Herlufsholm i Maj 1936.

O. Friis-Hansen.